

Záměr

na vyhlášení zvláště chráněného území

ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.
o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon)
a § 10 vyhlášky č. 45/2018 Sb. o plánech péče, zásadách péče a podkladech
k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území, kterou se provádí některá
ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších
předpisů

Přírodní památka

Na Opukách

Datum zpracování:

Leden 2025

1. Název zvláště chráněného území

Na Opukách

2. Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území

Přírodní památka (dále také PP) ve smyslu § 36 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon).

3. Předměty ochrany a jejich popis

3.1. Souhrnná charakteristika předmětů ochrany

Relativně teplomilně laděná nelesní společenstva suchých až mezofilních luk na vápencovém i kyselém rulovém substrátu a společenstva mezofilních křovin vyvinutá v podobě hojné liniové zeleně mezi v pozemcích luk; dále komplex otevřených bylinných společenstev a sukcesních stadií křovin na antropogenních plochách opuštěného vápencového lomu. Na uvedenou vegetaci jsou vázány i cenné zoocenózy, zejm. společenstva bezobratlých s teplomilnými prvky a druhy otevřených pionýrských společenstev či avifauna s druhy otevřené krajiny.

3.2. Popis hlavních předmětů ochrany

A. ekosystémy

Jako hlavní předmět ochrany jsou navrhována následující společenstva.

název ekosystému¹	podíl plochy v ZCHÚ (%)²	popis biotopu ekosystému stupeň vzácnosti/ ohrožení³	kód předmětu ochrany
Svaz TDA <i>Arrhenatherion elatioris</i> Mezofilní ovsíkové a kostřavové louky (T1.1 Mezofilní ovsíkové louky/6510 Nížinné sečené louky (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>))	79,4/47,1/41,8/14,7	Porosty mezofilních až sušších ovsíkových luk, převážně na substrátu rul, okrajově i na vápenci, zaujímají značnou část ploch v lokalitě. Porosty s převahou lipnicovitých. Místy jsou zachovány bohatší populace ohrožené <i>Vicia lathyroides</i> . Společenstvo v různých fázích vývoje od druhově pestřejších, polopřirozených trávníků po kulturní luční porosty nedávno zatrávněných polí s pozvolna nastupujícími přirozenými druhy. 3/b, NT	c
Svaz TEC <i>Violion caninae</i> Podhorské a horské smilkové trávníky (T2.3B Podhorské a horské smilkové trávníky bez výskytu jalovce obecného (<i>Juniperus communis</i>) /6230 Druhově bohaté smilkové louky na silikátových podložích v podhorských oblastech)	-/-/0,3/+	Jen velmi omezeně byly identifikovány acidofilní trávníky ze svazu <i>Violion caninae</i> , resp. jde spíše o prvky těchto společenstev v polokulturních lučních porostech než fytoocenologicky vyhraněné porosty. 3/b, VU	c

¹ kód a název syntaxonu dle Vegetace ČR 1-4 (Chytrý et al 2007-2014) / kód a název biotopu dle Katalogu biotopů ČR (Chytrý et al. 2010) / kód a název typu přírodního stanoviště v soustavě Natura 2000

² plochové podíly jsou uvedeny dle jednotlivých mapování biotopů Natura 2000 (2005/2007), Friedrich Plán péče 2012-2021 a stanoveny odhadem z terénního šetření (Wimmer, 2024)

³ Rostlinná společenstva České republiky a jejich ohrožení (Moravec 1995), Kučera T. 2005: Červená kniha biotopů (www.biomonitoring.cz)

název ekosystému ¹	podíl plochy v ZCHÚ (%) ²	popis biotopu ekosystému stupeň vzácnosti/ ohrožení ³	kód předmětu ochrany
Svaz TFD <i>Hyperico perforati-Scleranthion perennis</i> Podhorská acidofilní vegetace mělkých půd (T5.5 Acidofilní travníky mělkých půd/-)	5,1/4,6/4,3/1,0	Nejčastějším typem jsou v území suché krátkostébelné travníky na mělkých půdách, kolem výchozů pararul se nachází především v pozemcích lad v JZ části území, ostrůvky i kolem vyvýšeniny na SV lokality. 3/b, VU	a
Svaz TFF <i>Alyssso alyssoidis</i> – <i>Sedion</i> Bazifilní vegetace jarních efemér a sukulentů (T6.2 Bazifilní vegetace efemér a sukulentů/6110* Vápnité nebo bazické skalní travníky (<i>Alyssso-Sedion albi</i>)	0,9/0,6/2,3/+	Teplomilné společenstvo mělkých, často narušovaných karbonátových půd přirozených skalních, ale častěji antropogenních stanovišť, zejm. vápencových lomů. Charakteristická je účast sukulentů, mechů a lišejníků, s menším podílem jarních efemér. V lokalitě zastoupeno na plochách kolem opuštěného lomu porosty se <i>Sedum album</i> . 3/a, VU	c
Svaz THF <i>Bromion erecti</i> Subatlantské širokolisté suché travníky (T3.4D Širokolisté suché travníky bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce obecného (<i>Juniperus communis</i>) /6210 Polopřirozené suché travníky a facie křovin na vápnitých podložích (<i>Festuco- Brometalia</i>)	0,5/1,8/1,2/2,5	Ostrůvky porostů suchých travníků na vápencovém podloží kolem lomové jámy v SZ části území. Porosty často s hojnou či dominantní <i>Brachypodium pinnatum</i> . Přirozený porost s delší kontinuitou drnu je zachovaný pouze ojediněle, místy se ochuzené válečkové porosty s prvky společenstva nachází i na antropogenních plochách v oblasti vápencového lomu. 2/a, EN	a
Svaz THG <i>Koelerio-Phleion phleoidis</i> Acidofilní suché travníky (T3.5 Acidofilní suché travníky, porosty bez význačného výskytu vstavačovitých/6210 Polopřirozené suché travníky a facie křovin na vápnitých podložích (<i>Festuco- Brometalia</i>)	-/-/2,9/1,4	Na relativně hlubších půdách na pararule jsou v porostech jižně exponovaných lad na JZ území vyvinuta společenstva blízka teplomilným travníkům ze svazu <i>Koelerio – Phleion</i> , přičemž vzájemné přechody s typem společenstev <i>Hyperico-Scleranthion</i> jsou široké a nezřetelné. 3/a, ?	a
Svaz THI <i>Trifolion medii</i> Mezofilní bylinné lemy (T4.2 Mezofilní bylinné lemy/-)	-/-/1,7/0,3	Hojně přítomné, druhově bohaté bylinné porosty slunných lemů doprovází první fáze sukcese na plochách v okolí vápencového lomu. Vegetace s hojnými <i>Trifolium medium</i> , bohaté populace <i>Rhinanthus alectorolophus</i> . 3/a, VU	a
Svaz SAA <i>Cystopteridion</i> Štěrbínová vegetace bazických skal (S1.1 Štěrbínová vegetace vápnitých skal a drolin/8210 Vápnité skalnaté svahy s chasmofytickou vegetací)	-/-/2,3/0,2	Druhově chudá vegetace štěrbin osluněných vápencových skal se sleziníky routičkou a s červeným, se vyskytuje roztroušeně v závěrných stěnách lomu 2/a, VU	c

název ekosystému ¹	podíl plochy v ZCHÚ (%) ²	popis biotopu ekosystému stupeň vzácnosti/ ohrožení ³	kód předmětu ochrany
Svaz SCA <i>Stipion calamagrostis</i> Vegetace vápničných sutí (S2A Pohyblivé sutě bazických hornin/8160* Vápnité sutě pahorkatin a horského stupně)	-/-/1,2/0,2	Pionýrská stadia naznačující příslušnost k tomuto typu vegetace (bez zastoupení dominanty <i>Galeopsis angustifolia</i>) jsou přítomna na mladých, antropogenních vápencových sutích (kamenité deponie, osypy pod závěrnými stěnami). Rozvolněné porosty s druhy jako <i>Artemisia absinthium</i> , <i>Echium vulgare</i> , <i>Torilis japonica</i> místy přechází do porostů s prvky suchých trávníků s porosty <i>Brachypodium pinnatum</i> . Místy degradované silnou expanzí <i>Calamagrostis epigeios</i> . 3/a, VU	c
Svaz KBB <i>Berberidion vulgaris</i> Mezofilní a suché křoviny nelesního prostředí (K3 Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny/-)	6,5/7,4/13,8/14,3	Zapojené porosty mezofilních křovin podél kamenitých mezí v pozemcích luk, zajímavý je výskyt různých druhů rodu <i>Rosa</i> (<i>R. canina</i> ssp. <i>canina</i> a ssp. <i>corymbifera</i> , <i>R. dumalis</i> ssp. <i>subcanina</i> a ssp. <i>dumalis</i> , <i>R. rubiginosa</i> , <i>R. elliptica</i> , udáván je i výskyt <i>R. micrantha</i> (viz Chán a kol., 1999). Bylinné spektrum s řadou lemových druhů. 3/a-b, VU	a

Název společenstva (ekosystému) je uveden podle díla Vegetace České republiky 1-4 (Chytrý ed. 2007-2013) včetně kódu, v závorce pak označení přírodního biotopu a habitatu dle Katalogu biotopů České republiky (Chytrý a kol. 2010). U rostlinných společenstev je použita stupnice ohrožení a vzácnosti dle Moravce (1995): 2 – asociace lidskou činností bezprostředně ohrožená a v nebezpečí vymizení, 3 – asociace ustupující v důsledku lidské činnosti, 4 – asociace bez ohrožení lidskou činností /a – vzácná, /b – dostatečně hojná.

Kategorie podle IUCN: CR = kriticky ohrožený, EN = ohrožený, VU = zranitelný, NT = téměř ohrožený, LC = málo dotčený, DD = taxon s nedostatečnými údaji.

Lokalizace předmětů ochrany je součástí přílohy č. 4 tohoto Záměru.

4. Cíl ochrany

Aktuální ekologickou hodnotu území představuje především pestrá krajinná mozaika nelesních biotopů suchých a mezofilních luk, křovin s pestrout škálou druhů čeledi *Rosaceae*, horninových výchozů i antropogenních otevřených společenstev okolí vápencového lomu či bývalých polí v různorodých geologických a expozičních podmínkách, shrnutá v krajinářsko – esteticky cenném segmentu území. Na vegetační mozaiku je vázána pestrá avifauna druhů otevřené krajiny či entomofauna s cennými druhy vázanými otevřená společenstva a počáteční stadia sukcese.

Dlouhodobým cílem péče, v sukcesních porostech v lokalitě opuštěného vápencového lomu a jeho okolí, je zachovat různorodá druhově pestrá sukcesní stadia, resp. stávající typově pestrout mozaiku osídlenou řadou druhů otevřených společenstev. Nutné je potlačit degradační procesy a ruderalizaci. Vhodné bude na části ploch zachovat bylinné porosty různého charakteru podle stanoviště (kamenitá lada na rostlém terénu i obnaženém podloží, skály, skrývky, osypy a deponie) či oslunění, na části ploch ponechat prostor pro spontánní sukcesní vývoj, patrně směřující přes křovinné formace a náletové porosty pionýrských dřevin k teplomilným jedlovým bučinám či doubravám místy až suťovému lesu. Na ojediněle zachovaných plochách s dlouhodobou kontinuitou drnu je nutná ochrana před devastací a citlivý extenzivní lukařský management k udržení druhově pestrých lučních biotopů. Vhodné by bylo realizovat ještě další doplňkový průzkum zaměřený na vzácné druhy patrně vymizelé (zejm. *Orchis morio*, *Botrychium lunaria*) či snad dosud ojediněle přítomné (*Rosa micrantha*) a zvážit příp. reintrodukci a specializovaný ochrannářský management ploch výskytu. Podrobnější průzkum by byl žádoucí

i ke zjištění existence a rozsahu populací druhu *Pseudophilotes baton*, a na základě průzkumu upřesnit opatření k udržení druhu vázaného na zraňovaný půdní povrch. V Plánu péče je navrženo rozšíření ochranného pásma na lokalitu dolní etáže opuštěného lomu, včetně realizace vhodného managementu. S potenciálem budoucího začlenění do plochy vlastní PP. Obdobný management jako u vápencových lad bude analogicky realizován i v porostech acidofilních suchých lad na rulovém podloží na jihu lokality. V lučních porostech s hojnou liniovou zelení pomocí pravidelného extenzivního lukařského managementu postupné zvyšování druhové diverzity a vývoj porostů druhově pestrých přirozených svěžích až suchých luk na rulovém i vápencovém podloží. Sledování vývoje křovinných porostů, případné zásahy jako zmlazení, průklest, odstranění odumřelé hmoty, odstranění nevhodných druhů apod. k udržení stávajícího pestrého společenstva s širokou škálou druhů rodu *Rosa*, zejména méně běžných druhů, resp. průzkum a udržení případné populace *Rosa micrantha*. V degradovaných enklávních lesních skupinách je cílem převod na přírodní lesní biotop – acidofilní mezofilní či subxerofilní doubrava, vápnomilná jedlová bučina.

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
T1.1 Mezofilní ovsíkové louky T2.3B Podhorské a horské smilkové trávníky T5.5 Acidofilní trávníky mělkých půd	Zachování ekosystémů mezofilních až acidofilních luk o dostatečné rozloze, s reprezentativním výskytem zastoupených zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů, bez výskytu invazních druhů a se zastoupením roztoušených křovin v liniích na malé části plochy.	<ul style="list-style-type: none"> rozloha ekosystému (min. 20 ha) výskyt druhů vikev hrachorovitá, krvavec menší, radyk prutnatý, chlupáček klubkatý, kokrhel menší, zvonečník černý úplná absence invazních druhů rozloha roztoušených křovin (5- 10 %)
T3.4D Širokolisté suché trávníky T3.5 Acidofilní suché trávníky T4.2 Mezofilní bylinné lemy	Zachování ekosystémů širokolistých trávníků a bylinných lemů o dostatečné rozloze, s reprezentativním výskytem zastoupených zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů, bez výskytu invazních druhů s omezeným roztoušeným výskytem křovin.	<ul style="list-style-type: none"> rozloha ekosystému (min. 2 ha) výskyt druhů kruštík tmavočervený, kokrhel luštinec úplná absence invazních druhů rozloha roztoušených křovin (5- 10 %)
T6.2 Bazifilní vegetace efemér a sukulentů S1.1 Štěrbínová vegetace bazických skal S2A Pohyblivé sutě bazických hornin	Ekosystém ponechaný samovolnému vývoji jako součást porostů na skalních výstupech vápencových hornin a vápencové suti.	<ul style="list-style-type: none"> rozloha ekosystému (min. 0,2 ha) trvalá existence morfologie terénu úplná absence invazních a ruderalních rostlinných druhů rozloha nárostů křovin max. 10 %
K3 Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny	Ekosystém ponechaný samovolnému vývoji, v případě potřeby redukce zastoupení invadujících nežádoucích druhů. Významné zastoupení druhů <i>Rosa</i> sp. (9 druhů a poddruhů)	<ul style="list-style-type: none"> rozloha ekosystému (min. 5 ha) přítomnost vývojových fází ekosystému výskyt druhů rodu <i>Rosa</i> sp. (<i>R. agrestis</i>, <i>R. micrantha</i>, <i>R. elliptica</i>)

5. Základní ochranné podmínky

Základní ochranné podmínky přírodních památek jsou stanoveny v § 36 odst. 2 zákona.

6. Návrh bližších ochranných podmínek

V souladu s ustanovením § 36 odst. 1 zákona se navrhuje, aby na území nově navržené PP bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

- a) povolovat změny druhu pozemků nebo způsobů jejich využití, povolovat a provádět změny vodního režimu pozemků;
- b) povolovat a umisťovat nové stavby;
- c) zřizovat skládky jakýchkoli materiálů, kromě krátkodobého uložení dřevní hmoty na lesních pozemcích;
- d) umisťovat nová myslivecká zařízení (zejména krmeliště, vnadiště, újediště, slaniska apod.);
- e) hnojit pozemky, používat biocidy nebo závadné látky;
- f) vysazovat nebo vysévat rostliny anebo vypouštět živočichy;
- g) tábořit a rozdělávat oheň;
- h) vjíždět motorovými i bezmotorovými dopravními prostředky včetně jízdních kol na území přírodní památky s výjimkou vozidel složek integrovaného záchranného systému, vlastníků nebo nájemců příslušných pozemků, veřejné správy a vozidel nezbytných pro zajištění péče o pozemky.

Souhlasy uvedené v bodech a) až h) se nevyžadují, pokud tyto činnosti vykonává přímo příslušný orgán ochrany přírody, nebo jsou příslušným orgánem ochrany přírody požadovány v rámci realizace schváleného plánu péče nebo v rámci opatření ke zlepšení stavu prostředí přírodní památky.

7. Vymezení hranice přírodní památky a jejího ochranného pásma

7.1. Navrhovaná hranice přírodní památky

Hranice navržené PP zpřesňuje vedení hranic původní PP, kterou nahrazuje. Hranice navržené PP je vedena po hranici parcel katastru nemovitostí. Hranice byla navržena tak, aby všechny významné fenomény předmětu ochrany byly v území zahrnuty.

7.2. Vymezení ochranného pásma přírodní památky

Ochranné pásmo (dále jen OP) nebylo při vyhlášení PP zřízeno. OP je nově navrženo se zahrnutím nejcennějších přilehlých ploch předpolí a závěrných stěn dolní etáže opuštěného vápencového lomu a kamenitých vápencových deponií a svahů v jejím okolí na SZ lokalitě, jinde, převážně v pozemcích polí a travních porostů je OP vymezeno na šíři zhruba 50 m, jenom při S okraji je zúženo na minimální potřebnou šířku. U silnice I/4 není ochranné pásmo navrhováno.

7.3. Získání informace o vymezení přírodní památky a jejího ochranného pásma

Zákres a vymezení hranice PP je přílohou č. 1 a 2 tohoto návrhu.

Návrh hranice PP je dále k dispozici na internetových stránkách Krajského úřadu Jihočeského kraje (www.kraj-jihocesky.cz) v kapitole „Krajský úřad – Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví – Ochrana přírody a krajiny – Oddělení – Příroda, krajina, druhová ochrana – Zvláště chráněná území – Přehlašování“ (<https://zp.kraj-jihocesky.cz/oddeleni/priroda-krajina-druhova-ochrana/zvlaste-chranena-uzemi/prehlasovani>).

8. Územně správní zařazení přírodní památky

kraj: Jihočeský

okres: Strakonice

obec s rozšířenou působností: Strakonice

obec: Nišovice, Volyně

katastrální území: Nišovice (704636), Zechovice (784966) a Volyně (784958)

9. Přehled katastrálních území a parcelních čísel pozemků dotčených navrhovanou přírodní památkou a jejím ochranným pásmem

Zvláště chráněné území

Katastrální území: Zechovice (784966)

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m2)	Výměra parcely v ZCHÚ (m2)
689		trvalý travní porost		609	2575	2529
692		ostatní plocha	neplodná půda	1687	658	658
695		trvalý travní porost		1706	2482	2406
705		trvalý travní porost		1687	6826	6826
713		ostatní plocha	neplodná půda	99	313	313
716		ostatní plocha	neplodná půda	639	374	373
717		ostatní plocha	neplodná půda	244	227	218
735		ostatní plocha	neplodná půda	244	1273	1273
736		trvalý travní porost		244	14077	14077
739		trvalý travní porost		244	3715	3715
740		ostatní plocha	neplodná půda	1645	647	647
741		trvalý travní porost		1695	11739	11739
745		trvalý travní porost		609	8796	8711
747		trvalý travní porost		643	8858	8840
748		ostatní plocha	neplodná půda	643	356	327
760		ostatní plocha	jiná plocha	10002	539	539
761		ostatní plocha	jiná plocha	1644	162	152
762		ostatní plocha	jiná plocha	1644	7654	7616
763		ostatní plocha	jiná plocha	1644	252	239
764		ostatní plocha	jiná plocha	1644	870	870
765		ostatní plocha	jiná plocha	1546	755	755
767		ostatní plocha	jiná plocha	1546	3028	2990
770		ostatní plocha	jiná plocha	208	10959	10959
773		ostatní plocha	neplodná půda	643	90	90
775		trvalý travní porost		1698	1989	1989
776		trvalý travní porost		650	10678	10678
777		trvalý travní porost		650	450	445
780		ostatní plocha	neplodná půda	22	263	261

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m2)	Výměra parcely v ZCHÚ (m2)
782		ostatní plocha	neplodná půda	22	144	135
783		lesní pozemek		22	169	169
784		ostatní plocha	neplodná půda	99	126	126
785		ostatní plocha	neplodná půda	99	180	180
786		trvalý travní porost		99	3205	3121
787		ostatní plocha	neplodná půda	99	1362	1347
788		ostatní plocha	neplodná půda	624	10283	10100
801		trvalý travní porost		1706	3755	3755
802		lesní pozemek		1706	2302	2247
810		ostatní plocha	jiná plocha	639	299	298
1242/1		ostatní plocha	ostatní komunikace	1	1024	1024
681/3		ostatní plocha	ostatní komunikace	1549	115	113
681/4		ostatní plocha	ostatní komunikace	1706	129	117
681/6		ostatní plocha	ostatní komunikace	609	338	300
681/7		ostatní plocha	ostatní komunikace	1706	39	39
737/1		ostatní plocha	neplodná půda	244	1525	1525
737/2		ostatní plocha	neplodná půda	648	499	495
737/3		ostatní plocha	neplodná půda	1549	758	758
743/1		lesní pozemek		1680	1225	1226
746/1		trvalý travní porost		1680	2627	2627
746/2		trvalý travní porost		127	11035	10817
749/1		ostatní plocha	neplodná půda	22	3183	3128
750/1		trvalý travní porost		648	2307	2286
750/2		trvalý travní porost		1549	1746	1746
750/3		trvalý travní porost		22	10373	10373
750/4		trvalý travní porost		99	1445	1445
758/1		ostatní plocha	jiná plocha	10002	187	172
759/1		ostatní plocha	jiná plocha	1546	5064	4990
766/2		ostatní plocha	jiná plocha	1546	1065	1065
768/1		ostatní plocha	jiná plocha	632	22	22

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m2)	Výměra parcely v ZCHÚ (m2)
768/10		ostatní plocha	jiná plocha	22	38	39
768/11		ostatní plocha	jiná plocha	22	3	3
768/12		ostatní plocha	jiná plocha	643	143	143
768/13		ostatní plocha	jiná plocha	1546	4805	4791
768/15		ostatní plocha	jiná plocha	1706	31	31
768/16		ostatní plocha	jiná plocha	1	855	308
768/20		ostatní plocha	jiná plocha	22	422	422
768/21		ostatní plocha	jiná plocha	22	34	32
768/8		ostatní plocha	jiná plocha	22	146	146
768/9		ostatní plocha	jiná plocha	22	107	107
772/1		trvalý travní porost		22	3130	3130
772/2		trvalý travní porost		22	783	783
772/3		trvalý travní porost		643	1612	1612
772/4		trvalý travní porost		208	25	24
772/5		trvalý travní porost		208	5	5
781/2		trvalý travní porost		22	2915	2915
791/1		ostatní plocha	neplodná půda	1706	751	738
791/2		ostatní plocha	neplodná půda	99	6215	6210
798/2		ostatní plocha	neplodná půda	1549	5395	5325
811/6		trvalý travní porost		639	11542	11492
811/7		trvalý travní porost		624	317	317
811/8		trvalý travní porost		1706	7036	6977
811/9		trvalý travní porost		632	8021	5332
813/4		trvalý travní porost		208	15426	15426
813/5		ostatní plocha	neplodná půda	208	2100	2100
814/1		ostatní plocha	neplodná půda	208	234	234
814/2		ostatní plocha	neplodná půda	632	86	107
814/3		ostatní plocha	neplodná půda	208	3	3
816/1		ostatní plocha	neplodná půda	632	218	108
816/2		ostatní plocha	neplodná půda	22	1625	1355
Celkem						23 6196

Katastrální území: Nišovice (704636)

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m2)	Výměra parcely v ZCHÚ (m2)
2020		trvalý travní porost		1659	689	689
2021		trvalý travní porost		22	37812	37812
2022		trvalý travní porost		22	3090	3090
2023		trvalý travní porost		22	12763	12763
2024		trvalý travní porost		1639	317	317
2035		trvalý travní porost	ostatní komunikace	1	7032	7032
2036		ostatní plocha		1198	8941	8941
2040		trvalý travní porost	zeleň	1198	6521	6521
2041		trvalý travní porost		1770	1299	1299
2043		ostatní plocha		1198	6861	6861
2044		trvalý travní porost		1770	1700	1700
2046		trvalý travní porost		1770	19805	19805
2049		trvalý travní porost		22	1704	1704
2146		ostatní plocha	zeleň	1198	1668	1668
Celkem						11 0202

Katastrální území: Volyně (784958)

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m2)	Výměra parcely v ZCHÚ (m2)
1729/5		orná půda		2129	92	92
Celkem						92

Ochranné pásmo:**Katastrální území: Zechovice (784966)**

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m2)	Výměra parcely v ZCHÚ (m2)
734		orná půda		1706	6014	4011
735		ostatní plocha	neplodná půda	244	1273	8
751		ostatní plocha	jiná plocha	1546	586	627
755		trvalý travní porost		643	1413	1382
756		ostatní plocha	jiná plocha	643	111	111
807		ostatní plocha	neplodná půda	1706	543	530
808		ostatní plocha	neplodná půda	624	147	114
819		ostatní plocha	neplodná půda	1707	246	200
1241		ostatní plocha	ostatní komunikace	1	1036	161
.87		zastavěná plocha a nádvoří	zbořenina	1546	44	44
1242/2		ostatní plocha	ostatní komunikace	1	766	198
1242/3		ostatní plocha	ostatní komunikace	1546	11	11
1242/4		ostatní plocha	ostatní komunikace	1546	52	52
1242/5		ostatní plocha	ostatní komunikace	1	49	49
677/1		ostatní plocha	jiná plocha	1	15920	5078
681/1		ostatní plocha	ostatní komunikace	648	175	147
681/5		ostatní plocha	ostatní komunikace	639	182	178
715/1		orná půda		648	3090	3038
715/11		orná půda		1549	3838	1434
715/12		orná půda		1706	531	284
715/14		orná půda		99	3201	1747
715/2		orná půda		648	3729	143
715/3		orná půda		1549	3189	1994
715/5		orná půda		639	4010	2426
715/7		orná půda		1550	5569	1752
715/8		orná půda		639	4504	572
715/9		orná půda		639	594	583
752/1		ostatní plocha	jiná plocha	1546	1622	1622
752/2		ostatní plocha	jiná plocha	1546	1288	1279
753/2		ostatní plocha	jiná plocha	1546	4476	4476
758/2		ostatní plocha	jiná plocha	1546	209	201
759/2		ostatní plocha	jiná plocha	1546	1075	1101
766/1		ostatní plocha	jiná plocha	1546	2128	2104
768/13		ostatní plocha	jiná plocha	1546	4805	68

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m2)	Výměra parcely v ZCHU (m2)
768/14		ostatní plocha	jiná plocha	1	351	351
768/16		ostatní plocha	jiná plocha	1	855	522
768/17		ostatní plocha	jiná plocha	1546	518	518
768/18		ostatní plocha	jiná plocha	1546	1723	1723
768/19		ostatní plocha	jiná plocha	1706	5477	505
811/5		trvalý travní porost		1549	9560	6895
811/9		trvalý travní porost		632	8021	2749
816/1		ostatní plocha	neplodná půda	632	218	111
816/2		ostatní plocha	neplodná půda	22	1625	267
821/2		trvalý travní porost		1707	2628	2628
821/3		trvalý travní porost		1	47	38
822/1		orná půda		1701	7348	726
822/2		orná půda		1680	10951	47
829/2		trvalý travní porost		624	1665	1718
829/3		trvalý travní porost		1706	1959	1956
843/2		orná půda		632	3774	3774
843/3		orná půda		22	4523	4523
843/4		orná půda		1706	3785	3744
Celkem						7 0520

Katastrální území: Nišovice (704636)

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m2)	Výměra parcely v ZCHU (m2)
2037		trvalý travní porost		1198	11691	7136
2038		trvalý travní porost		811	18164	7729
2042		trvalý travní porost		1739	6584	2989
2045		trvalý travní porost		398	15276	8967
2048		trvalý travní porost		1658	6841	3239
Celkem						3 0060

Katastrální území: Volyně (784958)

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m2)	Výměra parcely v ZCHÚ (m2)
1730		ostatní plocha	neplodná půda	1701	1281	1281
1729/3		orná půda		604	24738	2126
1729/4		orná půda		2005	9836	2268
1729/6		orná půda		1701	11879	6237
1729/9		orná půda		1795	13992	3739
Celkem						1 5651

10. Předpokládaná výměra zvláště chráněného území*

Přírodní památka: 34,6490 ha

Ochranné pásmo: 11,6231 ha

Celkem: **46,2721 ha**

* výměra byla stanovena výpočtem z mapových podkladů (v programu ArcGIS)

11. Odůvodnění záměru na nové vyhlášení zvláště chráněného území***11.1. Historie ochrany území, vymezení PP***

Jedná se o nové vyhlášení původní přírodní památky Na Opukách. PP byla vyhlášena vyhláškou Okresního úřadu Strakonice, č. 4/96 ze dne 4. 3. 1996 o zřízení přírodní památky „Na opukách“, s účinností ode dne 1. 7. 1996.

Lokalita se nachází na dvou výraznějších odlesněných vyvýšeninách vystupujících nad údolím Volyňky, pokrytých pestrá vegetační mozaikou luk a lad, křovinatých mezí, drobných remízků a zarůstajících ploch v okolí opuštěného vápencového lomu. Lokalitu tvořily historicky převážně pozemky polí, na mělkých půdách luk a pastvin; aktuálně se na plochách bývalých polí nacházejí porosty mezofilních až sušších luk různého stupně přirozenosti, bývalé louky a pastviny mají charakter suchých lad postupně zarůstajících křovinami a nálety. Vytěžené plochy, závěrné stěny, kamenitá předpolí a deponie v okolí opuštěného stěnového vápencového lomu pokrývá pestrá mozaika bazifilních suchomilných pionýrských bylinných společenstev a bohatých porostů náletů a křovin. V okolí navazují ve zvlněném terénu převážně pozemky polí, severně navazuje široký pás lužních porostů podél toku Starovského potoka. Podél východní hranice území prochází frekventovaná trasa silnice I/4.

V aktuálním stavu tvoří lokalitu tři související plochy odlišného charakteru:

Severozápadní část lokality PP zaujímá prostor opuštěného stěnového vápencového lomu. Lom byl založen v severně exponovaném svahu údolí Starovského potoka a byl těžen ve dvou etážích. Horní etáž je součástí ZCHÚ, závěrnou stěnu a předpolí dolní etáže je v plánu péče navrženo začlenit do ochranného pásma. Lokalitu opuštěného lomu tvoří závěrné stěny východní, severní a západní expozice, vytěžené dno lomu a okolní manipulační plochy, místy s ponechanými kamenitými deponiemi a plochy kamenitých lad na rostlém i antropogenně změněném terénu. Plochy obsazuje vápnomilná bylinná vegetace otevřených společenstev s druhy skal, mělkých půd, suchých trávníků, sutí či slunných lemů. Plochy postupně zarůstají nálety pionýrských dřevin a křovin, místy s vyšší účastí suťových dřevin. Nad horní etáží jižně od lomu se nachází dvě další menší jámy po historické těžbě vápence, které jsou rovněž cennými biotopy s obdobnou mozaikou přirozené vápnomilné bylinné vegetace a sukcesních porostů dřevin. Rovněž je zde zachován menší segment travnatých lad s teplomilným lučním porostem, s patrně historicky dlouhodobější kontinuitou vývoje. V prostoru nad lomem se nachází i drobný degradovaný smrkový remíz patrně na stanovišti vápnomilné jedlové bučiny.

Jihozápadní část lokality v jižně exponovaném svahu zaujímají porosty přirozených suchých kamenitých lad převážně na mělkých půdách na rulovém podloží. Vegetaci tvoří mozaika společenstev suchých acidofilních trávníků s ostrůvky porostů mělkých půd a mezofilních křovin s převahou růží a trnky, jejichž různě pokročilou sukcesi doprovází druhy slunných lemů. Ve střední části lokality se nachází menší enklávní borový remíz s hustším podrostem s převahou bezu černého a z větší části degradovaným bylinným patrem s fragmenty vegetace suchých acidofilních doubrav; na borový porost navazuje menší skupina mladší lipové kmenoviny se sporadickým bylinným patrem rovněž se sporadickými prvky suché doubravy.

Střední a východní část lokality tvoří porosty kosených, převážně mezofilních až sušších luk s hojnou liniovou zelení křovinatých mezí. Luční vegetace, z větší části na pozemcích v minulosti po dlouhou dobu využívaných jako orná půda, nese charakter od polopřirozených, druhově dosti pestrých svěžích až sušších mezotrofních trávníků s ostrůvky porostů mělkých půd či fragmenty acidofilních trávníků, přes druhově chudší polokulturní porosty s postupným nástupem charakteristických druhů květnatých svěžích luk, po porosty charakteru kulturní louky či jetelotrávy nedávno založené na orné půdě. V pestré dřevinné skladbě křovin je zachován pozoruhodný soubor druhů rodu *Rosa*, dosud s pravděpodobným výskytem vzácné růže malokvěté (*Rosa micrantha*).

Patrně na začátku 90. let po ukončení těžby v lomu byl pojat záměr vyhlásit lokalitu jako ZCHÚ, v rámci záměru byly postupně zatravněny dosud orané části území. V roce 1994 byl zpracován firmou Orchis "Inventarizační průzkum a návrh opatření plánu péče pro záměr vyhlášení ZCHÚ Na Opukách". Tento materiál vedle základní botanické a ornitologické inventarizace navrhl i základní režimy managementu. Ten byl následně uplatňován především na pozemcích mezofilních polokulturních a nově založených luk, dosud se nepodařilo realizovat obtížnější a náročnější management pozemků lad a náletů, resp. rekonstrukci lesních skupin.

Následným pokusem o sestavení harmonogramu pravidelných zásahů i návrh jednorázových opatření pro systematickou stabilizaci vhodných podmínek pro zachování i rozvoj přirozených společenstev a populací ohrožených druhů byl další plán péče (Friedrich 2012), který byl důležitým podkladem pro vypracování předkládaného plánu péče.

Zájmové území bylo patrně dlouhodobě zcela odlesněno a využíváno jako pole a pastviny. Stávající lesní skupiny jsou novodobého charakteru, vznikly zčásti umělým založením, některé možná z mysliveckých výsadeb (skupiny se smrkem), některé jsou výsledkem spontánní sukcese v ploše s lokální těžbou kamene či drobného opuštěného sadu apod. Některé plochy nejsou součástí lesního půdního fondu. Na pozemcích určených k plnění funkce lesa (PUPFL), jsou tři maloplošné porosty, jedná se o lesní porosty 36Fe6, 36Fd5 a 36Fc9 LHO Strakonice – jih, platnost 1.1.2018-21-12-2027. Porosty jsou převážně kulturního původu, s neodpovídající dřevinnou skladbou. Na leteckém snímku z r. 1956 jsou patrné pouze dva lesní porosty v JZ části lokality, borový porost na SV vrcholku ještě není založen. Plocha lesních segmentů je ve skutečnosti větší a přesahuje přes hranice lesních pozemků vymezených v LHO. Několik kompaktnějších skupin s lesními dřevinami je i na nelesních pozemcích v okolí bývalých vápencových lomů, jejich předpolí a menších těžebních jam.

Drobná lokální těžba vápence probíhala až v 1. polovině 20. století, později byl otevřen větší stěnový lom, jež byl r. 1964 přičleněn k n. p. Šumavské vápenice. Patrně na začátku 90. let byla těžba ukončena a prostor lomu je pozoruhodným biotopem s probíhajícími procesy sukcese a nástupu pionýrské vegetace.

11.2. Hlavní důvody zpracování záměru na vyhlášení PP

Hlavním důvodem nového vyhlášení PP je uvedení původního zřizovacího předpisu do souladu se současnou legislativou, jednoznačné vymezení předmětu ochrany PP, spojené se změnou hranice PP, která respektuje hranici katastru nemovitostí a výskyt předmětu ochrany.

Po novém vyhlášení PP bude novým zřizovacím předpisem zrušena vyhláška Okresního úřadu Strakonice, č. 4/96 ze dne 4. 3. 1996 o zřízení přírodní památky „Na opukách“.

11.3. K názvu zvláště chráněného území

Navrhovaná PP je dlouhodobě evidována pod totožným názvem. Tento název lze považovat za jednoznačný a výstižný, proto je navrhován i pro opětovně zřizovanou PP.

11.4. Ke kategorii ochrany zvláště chráněného území

Vzhledem k současnému charakteru lokality, historickému způsobu ochrany i na základě metodiky Ministerstva životního prostředí pro stanovení kategorií zvláště chráněných území, je navrhována kategorie přírodní památka.

11.5. K předmětům ochrany

A. Lesní porosty

Lesní porosty jsou v lokalitě zastoupeny pouze maloplošně v několika segmentech na PUPFL a v dalších plošných segmentech na nelesní půdě. V dřevinné skladbě převažuje smrk obecný (*Picea abies*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*), modřín opadavý (*Larix decidua*), vtroušeně dub letní (*Quercus robur*) a třešeň ptačí (*Prunus avium*). Mimo PUPFL je několik drobných remízů původem z náletu, zastoupen je smrk obecný, lípa srdčitá (*Tilia cordata*), javor klen (*Acer pseudoplatenus*), třešeň ptačí, dub letní, jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*), bříza bělokorá (*Betula pendula*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), z keřů bez černý (*Sambucus nigra*), trnka obecná (*Prunus spinosa*), líska obecná (*Corylus avellana*), růže (*Rosa* sp.), maliník (*Rubus idaeus*), hloh obecný (*Crataegus laevigata*).

B. Luční porosty

Mezofilní ovsíkové louky (T1.1)

Eutrofní ovsíkové louky

Suché ovsíkové louky

Podhorské kostřavovo-trojštětové louky

Porosty mezofilních až sušších ovsíkových luk, převážně na substrátu rul, okrajově i na vápenci, zaujímají značnou část ploch v lokalitě. Luční porosty z rámce sv. *Arrhenatherion elatioris*, zastoupeny jsou druhy ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*), srha laločnatá (*Dactylis glomerata*), ovsík pýřitý (*Avenula pubescens*), kostřava luční (*Festuca pratensis*), kostřava červená (*Festuca rubra*), hrachor luční (*Lathyrus pratensis*), bedrník větší (*Pimpinella major*), bojínka luční (*Phleum pratense*), vikev ptačí (*Vicia cracca*), kerblík lesní (*Anthriscus sylvestris*), trojštět žlutavý (*Trisetum flavescens*), psárka luční (*Alopecurus pratensis*), pryskyřník hlíznatý (*Ranunculus bulbosus*), medyněk měkký (*Holcus lanatus*), zvonek rozkladitý (*Campanula patula*), kopretina irkutská (*Leucanthemum ircutianum*), bedrník větší (*Pimpinella major*), lomikámen zrnatý (*Saxifraga granulata*), chrpa čekánek (*Centaurea scabiosa*) a další. Společenstvo v různých fázích vývoje od druhově pestřejších, polopřirozených travníků po kulturní luční porosty nedávno zatrávněných polí s pozvolna nastupujícími přirozenými druhy.

Společenstva lze rámcově zařadit do sv. *Arrhenatherion* nejspíše k as. *Ranunculo bulbosi-Arrhenatheretum elatioris* (TDA02), místy k as. *Poo-Trisetum flavescens* (TDA03), druhově bohatší porosty lze přiřadit k as. *Pastinaco sativae-Arrhenatheretum elatioris* (TDA01).

Širokolisté travníky a porosty bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce obecného (T3.4D)

Širokolisté suché travníky mírně teplých oblastí

Vegetace je výhradně soustředěna v komplexu bývalého vápencového lomu, kde představuje plošně nejrozšířenější nelesní vegetaci. Vyskytuje se na dně velkého lomu, na jeho východních svazích, dále na sever od velkého lomu až k hranici a v širším okolí malého lomu. Převážná část porostů je bez hospodaření, což vede k postupné degradaci – ochuzení a zarůstání dřevinami. Jednu z dominant tvoří vždy válečka prapořitá (*Brachypodium pinnatum*), dalšími běžně zastoupenými druhy jsou třeslice prostřední (*Briza media*), smělek jehlancovitý (*Koeleria pyramidata*), chrpa čekánek (*Centaurea scabiosa*), vítod chocholatý (*Polygala comosa*), devaterník velkokvětý pravý (*Helianthemum grandiflorum* subsp. *obscurum*), čičorka pestrá (*Securigera varia*), krvavec menší (*Sanguisorba minor*).

Ojediněle se zde vyskytuje kruštík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*), bradáček vejčitý (*Listera ovata*), violka srstnatá (*Viola hirta*), úročník bolhoj (*Anthyllis vulneraria*), místy hojně kokrhel luštinec (*Rhinanthus alectorolophus*), krvavec menší (*Sanguisorba minor*), mateřídouška vejčitá (*Thymus pulegioides*), rozchodník ostrý (*Sedum acre*), jestřábník chlupáček (*Hieracium pilosella*), komonice (*Melilotus* sp.), jahodník obecný (*Fragaria vesca*) a zvonek okrouhlolistý (*Campanula rotundifolia*). Na velké části přechází širokolisté trávníky v mezofilní bylinné lemy. Pěkné porosty se nacházejí podél cesty vedoucí rovnoběžně se severní hranicí přírodní památky, kde najdeme např. hojně kokrhel luštinec (*Rhinanthus alectorolophus*) a jitrocel prostřední (*Plantago media*). Společenstva lze rámcově zařadit do sv. *Bromion erecti*, k as. *Carlino acaulis-Brometum erecti* (THF01).

Acidofilní trávníky mělkých půd (T5.5)

Vegetace skalních výchozů s chmerkem vytrvalým

Podhorské acidofilní trávníky mělkých půd

Nejčastějším typem jsou v území suché krátkostébelné trávníky na mělkých půdách kolem výchozů pararul se nachází především v pozemcích lad v JZ části území, ostrůvky i kolem vyvýšeniny na SV lokality. Vegetace mělkých půd je vymezena především podél porostů dřevin u obou vrcholů, mnohdy jsou porosty na přechodu k jiným typům vegetace. Vegetace s výraznou dominancí kostřavy ovčí (*Festuca ovina*) se nachází na jižním svahu jižně a západně od borovicového porostu, který je jihozápadně od kóty 592 m. Zastoupeny jsou druhy jako jestřábník chlupáček (*Hieracium pilosella*), ostřice jarní (*Carex caryophylla*), smolníčka obecná (*Lychnis viscaria*), pavinec horský (*Jasione montana*), trnka obecná (*Prunus spinosa*), silenka níčí (*Silene nutans*), sléz pižmový (*Malva moschata*), vikev hrachorovitá (*Vicia lathyroides*) aj. Porosty jsou druhově ochuzené a postupně zarůstají dřevinami, především trnkou obecnou (*Prunus spinosa*).

Vegetace skalních výchozů se nachází velice maloplošně na jižním zarůstajícím svahu pod kótou 592 m, dominanty tvoří chmerek vytrvalý (*Scleranthus perennis*) a mochna jarní (*Potentilla tabernaemontani*). Dále tu roste např. jestřábník chlupáček (*Hieracium pilosella*), mochna stříbrná (*Potentilla argentea*), hvozdík kropenatý (*Dianthus deltoides*), mateřídouška vejčitá (*Thymus pulegioides*), šťovík menší (*Rumex acetosella*), vikev hrachorovitá (*Vicia lathyroides*), jetel rolní (*Trifolium arvense*), světlík tuhý (*Euphrasia stricta*), svízel nízký (*Galium pumilum*) aj. Roste zde také např. len počistivý (*Linum catharticum*). Některé skalní výchozy jsou nyní již dlouhodobě stíněny dřevinami a tento trend pokračuje.

Společenstva lze rámcově zařadit do sv. *Hyperico perforati-Scleranthion perennis*, do as. *Jasione montanae-Festucetum ovinae* (TFD02) a as. *Polytricho piliferi-Scleranthetum perennis* (TFD01).

Acidofilní suché trávníky (T3.5)

Acidofilní suché trávníky mírně teplých oblastí

Na relativně hlubších půdách na pararule jsou v porostech jižně exponovaných lad na JZ území vyvinuta společenstva blízká teplomilným trávníkům ze svazu *Koelerio – Phleion*, přičemž vzájemné přechody s předchozím typem jsou široké a neztetelné. Jde o porosty s travinami jako smělek jehlanovitý (*Koeleria pyramidata*), psineček obecný (*Agrostis capillaris*), kostřava ovčí (*Festuca ovina*), ovsíř pýřitý (*Avenula pubescens*), doprovázené teplomilnějšími druhy jako zběhovce lesní (*Ajuga genevensis*), kokořík vonný (*Polygonatum odoratum*), starček přímětník (*Senecio jacobaea*), úročník bolhoj (*Anthyllis vulneraria*), světlík tuhý (*Euphrasia stricta*), pryskyřník hlíznatý (*Ranunculus bulbosus*), ostřice měkkoostenná (*Carex muricata*), pupava bezlodyžná (*Carlina acaulis*), chrpa čekánek (*Centaurea scabiosa*), hvozdík kropenatý (*Dianthus deltoides*), bedrník obecný (*Pimpinella saxifraga*), silenka níčí (*Silene nutans*), mateřídouška vejčitá (*Thymus pulegioides*), divizna knotkovitá (*Verbascum lychnitis*), smolníčka obecná (*Viscaria vulgaris*), lomikámen zrnatý (*Saxifraga granulata*) či mochna jarní (*Potentilla tabernaemontani*).

Společenstva lze rámcově zařadit do sv. *Koelerio-Phleion phleoidis*, k as. *Viscaria vulgaris-Avenuletum pratensis* (THG03).

Podhorské smilkové trávníky (T2.3)

Suché podhorské a horské smilkové trávníky

Jen velmi omezeně byly identifikovány acidofilní trávníky ze svazu *Violion caninae*, resp. se spíše jedná o prvky těchto společenstev v polokulturních lučních porostech než fytocenologicky vyhraněné porosty. Jde o vegetaci s travami psineček obecný (*Agrostis capillaris*), kostřava ovčí (*Festuca ovina*), kostřava červená (*Festuca rubra*) tomka vonná (*Anthoxanthum odoratum*) a druhy jako zvonek okrouhlolistý (*Campanula rotundifolia*), silenka nadmutá (*Silene vulgaris*), hvozdík kropenatý (*Dianthus deltoides*), vřes obecný (*Calluna vulgaris*) či bika ladní (*Luzula campestris*).

Společenstva lze rámcově zařadit do sv. *Violion caninae*, k as. *Campanulo rotundifoliae-Dianthetum deltoidis* (TEC02).

Mezofilní bylinné lemy (T4.2)

Lemy s jetelem prostředním

Výskyt této vegetace je již z definice stanoviště maloplošný a je soustředěn především do komplexu bývalého vápencového lomu. Porosty s dominancí jetele prostředního se zde prolínají s vegetací širokolistých suchých trávníků (sv. *Bromion erecti*) a dále s křovinami a s ruderními porosty. Postupné rozrůstání křovin vede na mnoha plochách k ústupu této vegetace. Vysokou pokryvnost má vedle jetele prostředního (*Trifolium medium*) také válečka prapořitá (*Brachypodium pinnatum*). Typické je rovněž zarůstání dřevinami – trnkou obecnou (*Prunus spinosa*) a růží vinnou (*Rosa rubiginosa*). Vzácně zde roste bradáček vejčitý (*Listera ovata*), běžnými druhy jsou čičorka pestrá (*Securigera varia*), svízel bílý (*Galium album*), třeslice prostřední (*Briza media*), řepík lékařský (*Agrimonia eupatoria*), štírovník růžkatý (*Lotus corniculatus*), kozinec sladkolistý (*Astragalus glycyphyllos*), čičorka pestrá (*Securigera varia*), svízel bílý (*Galium album*), jetel prostřední (*Trifolium medium*), na jaře můžeme vidět česnek vlnitý (*Allium vineale*) a vzácně křivatec jarní (*Gagea pratensis*), dále tu roste česnek planý (*A. oleraceum*), chrastavec rolní (*Knautia arvensis*), jitrocel prostřední (*Plantago media*), len počistivý (*Linum catharticum*), marulka klinopád (*Clinopodium vulgare*). Významná je bohatá populace kokrhele luštince (*Rhinanthus alectorolophus*), dále jsou zastoupeny druhy jako jetel ladní (*Trifolium campestre*), úročník bolhoj (*Anthyllis vulneraria*), chlupáček zední (*Pilosella officinarum*), devaterník velkokvětý tmavý (*Helianthemum grandiflorum* subsp. *obscurum*), náprstník velkokvětý (*Digitalis grandiflora*), kozinec sladkolistý (*Astragalus glycyphyllos*), vikev tenkolistá (*Vicia tenuifolia*), kručinka německá (*Genista germanica*) či kručinka barvířská (*G. tinctoria*).

Společenstva lze rámcově zařadit do sv. *Trifolion medii*, k as. *Trifolio medii-Agrimonia eupatoria* (var. *Fragaria viridis*) (THI01).

C. Komplex společenstev vápencových skal a sutí

Štěrbínová vegetace vápenných skal a drolin (S1.1)

Vegetace výslunných vápencových skal se sleziníkem routičkou

Osluněné i zastíněné skalní stěny se nacházejí v malém lomu, na východní a jižní stěně velkého lomu a také na stěnách menšího lomu ležícího západně od lomu velkého, maloplošné též stěny menších lůmků. Dominantu představuje sleziník routička (*Asplenium ruta-muraria*), dále tu roste silenka níčí (*Silene nutans*), rozchodník ostrý (*Sedum acre*), pamětník rolní (*Acinos arvensis*). Na východní stěně malého lomu najdeme netřesk výběžkatý pravý (*Jovibarba globifera* subsp. *globifera*). Na osluněných partiích kromě zmíněných druhů roste ještě pelyněk pravý (*Artemisia absinthium*), mochna jarní (*Potentilla tabernaemontani*), krvavec menší (*Sanguisorba minor*).

Společenstva na vápencových výchozech lze rámcově přiřadit do sv. *Cystopteridion*, k as. *Asplenietum ruta-murario-trichomanis* (SAA02).

Pohyblivé sutě bazických hornin (S2A)

Vegetace bazických osypů s jednoletými druhy

Na kamenných deponiích, které jsou roztroušeny v celém komplexu lomu a na osypech pod závěrnými stěnami, najdeme kakost smrdutý (*Geranium robertianum*), rozchodník ostrý (*Sedum acre*), jahodník obecný (*Fragaria vesca*), kaprad' osténkatou (*Dryopteris carthusiana*), mateřku trojžilnou (*Moehringia trinervia*), silenku níčí (*Silene nutans*), jestřábník zední (*Hieracium murorum*), sleziník červený (*Asplenium trichomanes*), konopici pýřitou (*Galeopsis pubescens*), k. dvouklannou (*G. bifida*), mrkev obecnou (*Daucus carota*), pelyněk pravý (*Artemisia absinthium*), hadinec obecný (*Echium vulgare*), tořici japonskou (*Torilis japonica*), krvavec menší (*Sanguisorba minor*), konopici širolistou (*Galeopsis ladanum*), rozchodník křovištní (*Hylotelephium jullianum*), diviznu velkokvětou (*Verbascum densiflorum*) aj. Dochází k postupnému zapojování vegetace a místy již výrazně převládají vzrostlé náletové dřeviny. Na mnoha odvalech mají velmi vysokou pokrývnost mechorosty. Pionýrská stadia naznačující příslušnost k typu vegetace bazických osypů (bez zastoupení dominanty *Galeopsis angustifolia*) jsou přítomna na mladých, antropogenních vápencových sutích (kamenité deponie, osypy pod závěrnými stěnami). Rozvolněné porosty přechází do porostů s prvky suchých trávníků s porosty válečky prapořité (*Brachypodium pinnatum*). Místy jsou degradované silnou expanzí třtiny křovištní (*Calamagrostis epigeios*).

Společenstva na vápencových sutích lze rámcově přiřadit do sv. *Stipion calamagrostis*, k as. *Galeopsietum angustifoliae* (SCA02).

Bazifilní vegetace efemér a sukulentů (T6.2)

Bazifilní vegetace skalních výchozů s rozchodníkem bílým

Na severní a východní hraně malého lomu a na východní hraně velkého lomu se nachází bazifilní, výrazně nezapojené porosty s hojným výskytem tařinky kališní (*Alyssum alyssoides*) a krvavce menšího (*Sanguisorba minor*), dále tu roste běžně rozchodník ostrý (*Sedum acre*), mateřídouška vejčitá (*Thymus pulegioides*), pamětník rolní (*Acinos arvensis*) aj. Porosty jsou nevyhraněné, neodpovídají asociacím rozlišovaných pro tento svaz. Výskyt je maloplošný dosahuje celkově nižší desítky metrů čtverečních. Tato vegetace u hrany velkého lomu náhle vyznívá směrem k východu, kde je vápenec zcela odtěžen. Teplomilné společenstvo mělkých, často narušovaných karbonátových půd přirozených skalních, ale častěji antropogenních stanovišť, zejm. vápencových lomů. Charakteristická je účast sukulentů, mechů a lišejníků, s menším podílem jarních efemér. V lokalitě zastoupeno na plochách kolem opuštěného lomu porosty s druhy rozchodník bílý (*Sedum album*), rozchodník ostrý (*S. acre*), tařice kališní (*Alyssum alyssoides*), pamětník rolní (*Acinos arvensis*), písečnice douškolistá (*Arenaria serpyllifolia*), typická je i účast poloruderálních archeofyt jako hadinec obecný (*Echium vulgare*).

Společenstva lze rámcově přiřadit do sv. *Alyssum alyssoides-Sedion*, k as. *Alyssum alyssoides-Sedetum* (TFF02).

D. Lemová a plošná společenstva křovin

Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny (K3)

Teplomilné lískové křoviny

Teplomilné trnkové křoviny

Mezofilní trnkové křoviny

Přírodní památka Na opukách představuje krajinářský celek s mnoha liniovými i plošnými porosty křovin. Liniové porosty se vyskytují na mezích, obvykle s kamennými snosy. Plošné porosty se nacházejí na jižním svahu pod kótou 592 m a v komplexu opuštěného lomu.

Dominantu tvoří téměř výhradně trnka obecná (*Prunus spinosa*), z dalších dřevin se uplatňuje především třešeň ptačí (*Prunus avium*), hloh (*Crataegus* sp.), růže šípková (*Rosa canina*), r. vinná (*R. rubiginosa*), dub letní (*Quercus robur*), líska obecná (*Corylus avellana*), javor klen (*Acer pseudoplatanus*), místy svída krvavá (*Cornus sanguinea*), střemcha hroznovitá (*Prunus padus*) a jilm horský (*Ulmus glabra*). Druhově škála podrostu je poměrně pestrá a závisí na stanovišti. Z méně běžných druhů tu najdeme zvonek broskvolistý (*Campanula persicifolia*), violku chlumní (*Viola collina*), violku srstnatou (*V. hirta*), kokořík vonný (*Polygonatum odoratum*), užanku lékařskou (*Cynoglossum officinale*). Pásky křovin zde běžně doprovází krabilice zlatá (*Chaerophyllum aureum*), rozrazil rezekvítek (*Veronica chamaedrys*), kerblík lesní (*Anthriscus sylvestris*), bršlice kozí noha (*Aegopodium podagraria*), kuklík městský (*Geum*

urbanum), rozrazil laločnatý (*Veronica sublobata*), bolševník obecný (*Heracleum sphondylium*), vrbovka horská (*Epilobium montanum*), na bazickém podkladu válečka prapořitá (*Brachypodium pinnatum*), na silněji eutrofizovaných místech hojně kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*).

Na slunných svazích pod kótou 592 m a dále maloplošně severovýchodně od malého lomu se nacházejí porosty na přechodu mezi as. *Pruno spinosae-Ligustretum vulgaris* a as. *Carpino betuli-Prunetum spinosae*. Vedle trnky obecné (*Prunus spinosa*) je zde běžná růže vinná (*Rosa rubiginosa*), růže šípková (*R. canina*), třešeň ptačí (*Prunus avium*), dále zde roste ptačí zob (*Ligustrum vulgare*), hloh (*Crataegus* sp.), svída krvavá (*Cornus sanguinea*), ojediněle řešetlák počistivý (*Rhamnus cathartica*), vzácně hrušeň polnička (*Pyrus pyraeaster*). Porosty jsou prakticky neprostupné. Na jižním svahu pod kótou 592 m se na mnoha místech prolínají s porosty s dominancí náletových dřevin. Jedná se pravděpodobně o plochu bývalých acidofilních trávníků, zarostlých dřevinami. V podrostu najdeme druhy jako je lupina mnoholistá (*Lupinus polyphyllus*), smolníčka obecná (*Lychnis viscaria*), silenka níčí (*Silene nutans*), svízel bílý (*Galium album*), ostrice jarní (*Carex caryophyllaea*), kozinec sladkolistý (*Astragalus glycyphyllos*), aj.

Vápencová stanoviště.

Porosty rozvolněné i zapojené bylinné vegetace, místy přirozené a druhově pestré, jinde degradované expanzí třtiny rákosovité (*Calamagrostis epigeios*), resp. dřevinné porosty náletů a křovin na antropogenních stanovištích okolí vápencového lomu – závěrné stěny a předpolí lomu, vytěžené plochy ve dně lomu, hrubší kamenité odvaly i zbylé deponie kamenitých skrývek či podsítného. Bylinné i dřevinné porosty jsou zařazeny do hlavního předmětu ochrany pro výskyt ohrožených či regionálně významných druhů rostlin, jako biotop cenných společenstev bezobratlých (vyžaduje další průzkum) i jako, v oblasti poměrně unikátní, ukázka nerušené sukcese na antropogenních plochách na xerothermním vápencovém stanovišti.

Mezofilní stanoviště.

Zapojené porosty mezofilních křovin podél kamenitých mezí v pozemcích luk, zajímavý je výskyt různých druhů rodu růže (*Rosa canina* subsp. *canina* a subsp. *corymbifera*, *R. dumalis* subsp. *subcanina* a subsp. *dumalis*, *R. rubiginosa*, *R. elliptica*, udáván je i výskyt *Rosa micrantha* (viz Chán a kol., 1999). V pestré směsi dále druhy rodu *Crataegus*, *Rubus*, resp. *Prunus spinosa*, *Ligustrum vulgare*, *Prunus avium*, *Ribes rubrum*, a nálety lesních i ovocných stromových druhů. Bylinné spektrum s řadou lemových druhů.

Keřová společenstva lze rámcově zařadit do sv. *Berberidion vulgaris*, as. *Pruno spinosae-Ligustretum vulgaris*, as. *Carpino betuli-Prunetum spinosae*, popř. *Populo tremulae-Coryletum avellanae*.

Nálety pionýrských dřevin, ochránářsky významné porosty (X12A)

Porosty s výraznou převahou náletových dřevin se nacházejí v jižní části svahu pod kótou 592 m, dále zaujímají rozsáhlé plochy v komplexu bývalého lomu a nejstarší porosty s již vzrostlými stromy jsou v jihovýchodní části přírodní památky jižně od příjezdové cesty. Dále pionýrské dřeviny dominují na části mezí. Na jižním svahu pod kótou 592 m a na mezích dominuje především třešeň ptačí (*Prunus spinosa*), dále je tu běžný jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*). V podrostu najdeme místy druhy suchých acidofilních trávníků a lemů.

V komplexu lomu je vedle třešně ptačí (*Prunus avium*) běžná také bříza bělokorá (*Betula pendula*), vrba jíva (*Salix caprea*) a jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*). Ze vzácnějších druhů roste v podrostu roztroušeně bradáček vejčitý (*Listera ovata*), krušík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*). Ve vzrostlém porostu v prudkém svahu u jihovýchodní hranice území najdeme především javor klen (*Acer pseudoplatanus*), který také hojně zmlazuje, dále j. mléč (*A. platanooides*), hloh (*Crataegus* sp.), bez černý (*Sambucus nigra*), třešeň ptačí (*Prunus avium*), trnku obecnou (*Prunus spinosa*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*).

Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů

Cévnaté rostliny

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení podle vyhl.395/ červeného seznamu ČR Grulich 2017/ Lepší 2013/IUCN	popis biotopu druhu (⁴ dílčí plocha)
<i>Botrychium lunaria</i> vratička měsíční	druh aktuálně zjištěn ve 4 ex. (Čížková 2020), ve 2 ex. (R. Paulič 2024), historický výskyt 2004 (Paulič),	§3/C2b/C2/VU	západní stěna malého lomu, SV okraj velkého lomu, kamenitá suť a okraje lomů (A1, A5)
<i>Carduus nutans</i> bodlák níčí	roztroušeně, malá populace (4 ex. Čížková 2020)	-/C4a/-/NT	na vytěžených plochách vápencového lomu, J okraj borovicového remízu a přímo v remízu (E3)
<i>Carex disticha</i> ostřice dvouřadá	stovky ex.	-/C4a/C4/NT	nepravidelně kosený pás pod mezí ve střední části lokality (C9)
<i>Cynoglossum officinale</i> užanka lékařská	roztroušeně (desítky až stovky ex.)	-/-/C3/LC	sušší louky a lemy na vápenci i na pararule, porosty dřevin na mezích (B, C, D)
<i>Epipactis atrorubens</i> kruštík tmavočervený	velmi slabá populace (cca 20 ex.)	§3/C3/C3/NT	vzácně v okolí lomu, dno a horní hrana velkého lomu, vzácně západně od velkého lomu (A1a, A2, A3)
<i>Erigeron muralis (serotinus)</i> turan pozdní	roztroušeně	-/-/C3/LC	suché lemy a lada na vápenci (A)
<i>Euphrasia stricta</i> světlík tuhý	stovky ex.	-/-/C4/LC	dno a hrana velkého lomu, suché trávníky v JZ části území (A, B)
<i>Filago arvensis</i> bělolist rolní	malé populace	-/C3/-/NT	lada na mělkých půdách (Friedrich 2006, v současnosti neověřeno) (B1?)
<i>Hieracium aurantiacum</i> jestřábník oranžový	desítky ex.	-/C3/C4/NT	druhotný výskyt v JV části území
<i>Chondrilla juncea</i> radýk prutnatý	desítky ex.	-/C3/C2/VU	luční porost pod východním vrcholem (D6)
<i>Jovibarba globifera</i> subsp. <i>globifera</i> netřesk výběžkatý pravý	4 sterilní trsy růžic	-/C3/C3/NT	skalka východně od malého lomu a navazující stěna (A5)
<i>Juniperus communis</i> jalovec obecný	1 sterilní ex.	-/C3/C3/NT	okraj porostu borovic v JZ části území (E4)

⁴ Grafické znázornění dílčích ploch je obsahem přílohy č. 3 Mapa dílčích ploch a objektů.

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení podle vyhl.395/červeného seznamu ČR Grulich 2017/Lepší 2013/IUCN	popis biotopu druhu (4dílní plocha)
<i>Leonurus cardiaca</i> subsp. <i>cardiaca</i> srdečník obecný pravý	jednotlivé ex.	-/C4a-/NT	pás dřevin na mezi a pod mezí (oddělené) ve V části území (C1, C9)
<i>Listera ovata</i> bradáček vejčitý	jednotlivě, slabá populace, 6 ex.	-/C4a/C3/LC	suchá lada na vápenci, dna a hrany velkého i malého lomu (A1a, A6)
<i>Malva alcea</i> sléz velkokvětý	1 ex.	-/C4a/C4/NT	východní okraj borovicového remízu na východním vrcholu území (E3)
<i>Myosotis discolor</i> pomněnka různobarvá	desítky až stovky ex.	-/C2b/C3/NT	degradované trávníky ve V části území, okraje remízu a u cesty vedoucí ke kótě (B1, D3)
<i>Ononis repens</i> jehlice plazivá	druh aktuálně nezjištěn, historický výskyt 1999 (Chán)	-/C3/C3/NT	kamenité travnaté svahy a okraje cest, úhorů na minerálně bohatších půdách (v současnosti neověřen)
<i>Orchis morio</i> vstavač kukačka	druh aktuálně nezjištěn, historický výskyt Albrecht (2004)	§2/C1b/C2/CR	sušší, mezofilní i vlhčí výslunné louky (historický výskyt – Paulič 2005, aktuálně nezjištěn)
<i>Pilosella glomerata</i> chlupáček klubkatý	roztroušeně	-/C4a-/NT	ovsíková louka ve střední části jižní hranice území
<i>Phyteuma nigrum</i> zvonečník černý	desítky (60) ex.	-/C3/C4/LC	kosená, druhově bohatší louka v S části území
<i>Potentilla recta</i> mochna přímá	4 trsy	-/C4a/C3/LC	Paulič 2024
<i>Pyrus pyraeaster</i> hrušeň polnička	vzácně jednotlivě (4 ex.)	-/C4a/D2/NT	křovinatá lada na pararule, dřevinná lada v JZ části území (B1, B3)
<i>Rhinanthus alectorolophus</i> kokrhel luštinec	velmi bohatá populace, stovky ex.	-/C3/C2/VU	společenstva slunných lemů na vytěžených plochách vápencového lomu (SZ část území) (A1a, A1b, A2)
<i>Rhinanthus minor</i> kokrhel menší	desítky až stovky ex.	-/-/C4/LC	kosené louky v různých částech území (A1a, B1, D1, D2, D3, D5a, D6)
<i>Rosa agrestis</i> růže polní	okolo 20 ex.	-/C4b-/DD	dno velkého lomu a v blízkosti malého lomu, severozápadně od vrcholu ve V části území (A1a, A2, A4, A5, A6, C1)
<i>Rosa elliptica</i> růže vonná	bohatá populace	-/C4b-/DD	křovinaté meze a lada (Friedrich, Paulič) (A1a)

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení podle vyhl.395/ červeného seznamu ČR Grulich 2017/ Lepší 2013/IUCN	popis biotopu druhu (4dílní plocha)
<i>Rosa micrantha</i> růže malokvětá	vzácně, historický výskyt 1992 (Větvíčka), 1999 (Chán), v současnosti 2 ex.	-/C3/C1/VU	původní (historická) plocha zarostla trnkou, v současnosti dno velkého lomu a při Z straně lomu (R. Paulič 2024) (4Aa, A2)
<i>Sedum album</i> rozchodník bílý	roztroušeně	-/-/C3/LC	skalní lada a mělké půdy na pararule (Friedrich 2006) (D5a)
<i>Serratula tinctoria</i> srpice barvířská	vzácně	-/C4a/C3/NT	lada kolem vápencového lomu mimo vlastní PP (nutno ověřit) (Friedrich 2006 v OP)
<i>Taraxacum cristatum</i> pampeliška hřebínkatá	okolo 10 ex.	-/C4a/-/LC	kosené louky v blízkosti obou vrcholů (D1, D3)
<i>Ulmus laevis</i> jilm vaz	jednotlivě (Friedrich 2006)	-/C4a/-/LC	sukcesní stadia křovin a lesů v okolí lomu a podél přístupové cesty (Friedrich 2006)
<i>Veronica verna</i> rozrazil jarní	desítky ex.	-/C4a/C4/LC	sušší luční stanoviště ve střední části území (B, D6)
<i>Vicia lathyroides</i> vikev hrachorovitá	vitální bohaté populace, desítky až stovky ex.	-/C3/C2/NT	v porostech sušších kosených luk a lad (B1, B3, B4, D1, D3, D5a, D6)
<i>Vicia tenuifolia</i> vikev tenkolistá	roztroušeně	-/-/C3/LC	společenstva slunných lemů v okolí lomu (Friedrich 2006) (A1a, A1b, A4, A6, C3)
<i>Viola rupestris</i> violka písečná	druh aktuálně nezjištěn, historický výskyt 1985 (Česká botanická společnost)	-/C3/C1/NT	Friedrich 2006 (dle seznamu druhů na webu Jihočeské pobočky České botanické společnosti sbíral Pavlíčko)
<i>Viscum album</i> subsp. <i>austriacum</i> jmelí bílé borovicové	jednotky ex.	-/C4a/-/LC	borový remíz okolo kóty v SV části území (E3)

Kategorie ohrožení podle vyhlášky MŽP 395/1992 Sb.: §1 (KO) = kriticky ohrožený, §2 (SO) = silně ohrožený, §3 (O) = ohrožený. Kategorie podle Červeného seznamu ČR (IUCN): CR = kriticky ohrožený, EN = ohrožený, VU = zranitelný, NT = téměř ohrožený, LC = málo dotčený, DD = taxon s nedostatečnými údaji. Kategorie podle červeného seznamu (Grulich 2017): C1 = kriticky ohrožený, C2 = silně ohrožený (t = předpokládaný úbytek historických lokalit 50-90 %, r = taxon na 6-20 lokalitách), C3 = ohrožený, C4a = vzácnější taxony vyžadující pozornost – blízké ohrožení, C4b = vzácnější taxony vyžadující pozornost – dosud nedostatečně prostudované (zmenšující se populace). Kategorie podle červené knihy (Lepší 2013): C1 = kriticky ohrožený, C2 = silně ohrožený, C3 = ohrožený či zranitelný, C4 = vzácnější taxony vyžadující další pozornost, D2 = nedokonalé známé taxony. Kategorie podle IUCN: CR = kriticky ohrožený, EN = ohrožený, VU = zranitelný, NT = téměř ohrožený, LC = málo dotčený, DD = taxon s nedostatečnými údaji.

Celkem bylo v předchozích průzkumech uvedeno 34 druhů zvláště chráněných nebo ohrožených rostlin. Z toho 3 druhy jsou chráněny vyhl. 395/1992 Sb. 1 druh v kategorii kriticky ohrožené (§1) a dva druhy v kategorii silně ohrožené (§2).

V Červeném seznamu ČR je uvedeno celkem 29 druhů (v kategorii C1b a C2b po jednom druhu, v kat. C3 12 druhů, v kat. C4a 12 a v kategorii C4b 3 druhy), v Červené knize květeny jižní části Čech je uvedeno celkem 26 druhů (v kategorii C1 1 druh, v kategorii C2 5, v kat. C3 11, v kat. C4 7 a v kat. D2 1 taxon). Podle kategorizace IUCN je uvedeno v kategoriích CR 1 druh, v kategorii VU 4 druhy, v kat. NT 16 druhů, LC 12 druhů a v kat. DD 2 druhy.

Z regionálně významnějších a diagnostických druhů, které nejsou zařazeny mezi zvláště chráněné či ohrožené druhy, byly v území zaznamenány: *Ajuga genevensis*, *Acinos arvensis*, *Carlina vulgaris*, *Cynoglossum officinale*, *Digitalis grandiflora*, *Erigeron serotinus*, *Ranunculus bulbosus*, *Senecio jacobaea*, *Taraxacum parnassicum*, *Trifolium campestre*, *Vicia tenuifolia*, *Viola hirta*, *Alyssum alyssoides*, *Polygala comosa*, *Sanguisorba minor*, *Ranunculus nemorosus*, *Rosa rubiginosa*, *Erigeron acris*, *Euphrasia stricta*, *Genista germanica*, *Jasione montana*, *Polygonatum odoratum*, *Lathyrus vernus*, *Sedum album*, *Onobrychis viciifolia*, *Orthilia secunda*.

Živočichové

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení podle vyhl.395/1992 Sb./ČS 2017	popis biotopu druhu (dílčí plocha)
<i>Coturnix coturnix</i> křepelka polní	nezjištěna	§2/NT	pole a louky v nižších polohách
<i>Perdix perdix</i> koroptev polní	malá stabilní populace	§3/NT	polní krajina nížin a středních poloh
<i>Lanius collurio</i> ťuhýk obecný	slabá populace několika párů	§3/NT	druh otevřené krajiny, keřové porosty, okraje lesů, lada, ruderály
<i>Oxythyrea funesta</i> zlatohlávek tmavý	plošné rozšíření, desítky jedinců	§3/-	bezlesé plochy
<i>Bruchidius pusillus</i> zrnokaz	zachycen 1 ex.	-/CR	xerothermní trávníky, v Čechách ojedinělý výskyt
<i>Cryptocephalus vittatus</i> krytohlav	opakovaně zachycen	-/EN	xerothermní trávníky
<i>Chrysolina cerealis cerealis</i> mandelinka obilní	ojedinělý výskyt	-/EN	stepní stanoviště
<i>Chrysolina haemoptera haemoptera</i> mandelinka rudokřídla	zachycen 1 ex.	-/EN	stepní stanoviště, v Čechách vzácný druh
<i>Caenocara bovistae</i> červotoč	opakovaný výskyt	-/VU	vzácný druh vyvíjející se v pýchavkách druhu <i>Lycoperdon bovista</i>
<i>Liparus coronatus</i> klikoroh	zachycen 1 ex.	-/NT	mezo-xerothermní otevřená stanoviště
<i>Eucinetus haemorrhoidalis</i>	zachycen 1 ex.	-/NT	druh stepí a pastvin
<i>Onthophagus semicornis</i> lejnožrout	opakovaně zachycen	-/NT	teplé stepní lokality
<i>Platydracus fulvipes</i> drabčík	opakovaně zjištěn	-/NT	podhorská otevřená stanoviště
<i>Velleius dilatatus</i> drabčík sršní	zachycen 1 ex.	-/NT	druh vázaný na hnízdy sršní a stromy s nimi
<i>Pseudophilotes baton</i> modrásek černočárný	aktuální stav nezjištěn (Pavlíčko 2010)	-/CR	raně sukcesní plochy v otevřené krajině

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení podle vyhl.395/1992 Sb./ČS 2017	popis biotopu druhu (dílčí plocha)
<i>Papilio machaon</i> otakárek fenyklový	aktuální stav nezjištěn	§3/-	druh zemědělské krajiny
<i>Iphiclidea podalirius</i> otakárek ovocný	aktuální stav nezjištěn	§3/NT	druh slunných skalních lad a lesostepí, strání a sukcesních stádií v lomech
<i>Limnitis populi</i> bělopásek topolový	aktuální stav nezjištěn	§3/VU	lesnatá údolí toků, průseky, cesty

Kategorie ohrožení podle vyhlášky MŽP 395/1992 Sb.: §1 = kriticky ohrožený, §2 = silně ohrožený, §3 = ohrožený. Kategorie podle Červeného seznamu ČR (IUCN): CR = kriticky ohrožený, EN = ohrožený, VU = zranitelný, NT = téměř ohrožený, LC = málo dotčený, DD = taxon s nedostatečnými údaji.

11.6. K cílům ochrany

Cílem ochrany v celé PP je udržení hlavního předmětu ochrany, zachování vysoké druhové diverzity a ochrana genofundu chráněných a ohrožených druhů.

A. ekosystémy

ekosystém:	T6.2 Bazifilní vegetace efemér a sukulentů, S1.1 Štěrbínová vegetace bazických skal, S2A Pohyblivé sutě bazických hornin		
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům		
rozloha ekosystému min. 0,2 ha (0,5 %)	Plocha se v současnosti pohybuje okolo 0,5 % a dlouhodobě se zřejmě nemění a v dohledné době se ani vzhledem k charakteru navrhovaných zásahů měnit nebude.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	
trvalá existence morfologie terénu a trvalá existence světlin v dřevinných porostech	Z hlediska zachování ekosystému je nutné zachovat výstupy skalního podloží a dbát na to, aby v dřevinných porostech byly zachovány světliny a v případě potřeby, aby byly porosty prosvětleny.		
	stav:	zhoršený	
	trend vývoje:	setrvalý	
úplná absence invazních druhů	Ekosystémy nejsou invadovány ruderalními druhy ve vyšší míře.		
	stav:	dobrý	
	trend vývoje:	setrvalý	
rozloha nárostů křovin max 10 %	Pravidelná redukce dřevinných nárostů v případě potřeby.		
	stav:	zhoršený	
	trend vývoje:	setrvalý	

ekosystém:	T1.1 Mezofilní ovčíkové louky, T2.3B Podhorské a horské smilkové trávníky, T5.5 Acidofilní trávníky mělkých půd	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
rozloha ekosystému min. 20 ha (57 %)	Plocha se v současnosti pohybuje okolo 15 %, předpokladem je postupné obohacení druhové skladby, k tomu by měly přispět navrhovaná opatření.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zlepšující se
výskyt specifických druhů: víkev hrachorovitá, kokrhel menší, zvonečník černý	V současnosti jsou uvedené druhy poměrně hojně zastoupeny v nejzachovalejších lučních segmentech.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
úplná absence invazních druhů	Ekosystémy jsou doposud na části plochy invadovány ruderalními druhy nebo se jedná o ochuzené travní kultury s převahou dvou až tří druhů travin	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zlepšující se
rozloha roztroušených dřevin do 5 %	V současnosti jsou luční porosty vzhledem k pravidelnému sečení bez nárostů roztroušených dřevin.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

ekosystém:	T3.4D Širokolisté suché trávníky, T3.5 Acidofilní suché trávníky, T4.2 Mezofilní bylinné lemy	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
rozloha ekosystému min. 2 ha 5 %	Plocha se v současnosti pohybuje okolo 1,5 ha (4 %) a dlouhodobě se zřejmě nemění a v dohledné době se ani zásadně měnit nebude.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
výskyt specifických druhů: krušík tmavočervený, kokrhel luštinec	V současnosti jsou uvedené druhy poměrně hojně zastoupeny v nejzachovalejších lučních segmentech.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
úplná absence invazních druhů	Ekosystémy jsou doposud na části plochy invadovány ruderalními druhy (<i>Calamagrostis epigeios</i> , <i>Lupinus polyphyllus</i>).	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý
rozloha nárostů křovin 5–10 %	V současnosti jsou dřevinné nárosty v trávnících zastoupeny ve vyšším plošném zastoupení, než udává indikátor cílového stavu. Proto je navrhována jejich redukce s následnou pravidelnou údržbou lučních ploch.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý

ekosystém:	K3 Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
rozloha ekosystému min. 15 ha (cca 15 %)	Plocha se v současnosti pohybuje okolo 14 ha (14 %) a dlouhodobě se zřejmě nemění a v dohledné době se ani vzhledem k charakteru navrhovaných zásahů (údržba) měnit nebude.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
výskyt specifických druhů rodu <i>Rosa</i> sp. (<i>R. micrantha</i> , <i>R. agrestis</i> , <i>R. elliptica</i>)	Specifické druhy se poměrně hojně vyskytují v křovinách na mezích a jejich výskyt není v současnosti ohrožen.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý
přítomnost vývojových fází ekosystému	Přítomnost všech fází ekosystému lze zajistit pravidelnou údržbou (odstraňování odumřelých jedinců, úprava druhové skladby)	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

- přírodní památka zahrnuje rozsáhlý komplex luk, z nichž velká část je druhově poměrně bohatá. Je proto vhodné nekosit nadále celé území jednorázově, ale např. pokosit polovinu jednotlivých luk a za několik týdnů dokončit seč na druhé polovině. Seč lze v zachovalejších polokulturních porostech kombinovat s extenzivní pastvou;
- v prostoru opuštěného lomu je vhodné zajistit pokosení nejrozsáhlejších výskytů třtiny křovištní dle potřeby jednou až dvakrát ročně. Dále je vhodné odstranit na dně velkého lomu velkou část mladých dřevin – především druhy jako je smrk ztepilý (*Picea abies*), trnka obecná (*Prunus spinosa*);
- prořezány by měly být také plochy západně a severně od velkého lomu, kde se vyskytuje několik ohrožených druhů, jejichž stanoviště zarůstají svídou krvavou, trnkou obecnou a třtinou křovištní. Následně by bylo vhodné vzniklé maloplošné luční porosty 1 x ročně kosit;
- v malém lomu, je vedle již zmíněného kosení třtiny křovištní, nutné zajistit prořez dřevin na stěně lomu, aby nedošlo k zástínu skály a hrany lomu s bazofilní vegetací otevřených stanovišť;
- cennou, avšak dřevinami zarůstající plochou, jsou širokolisté suché trávníky severně a západně od malého lomu. Je vhodné vyřezat zde roztroušené keře a zavést pravidelnou seč 1 x ročně;
- vhodné je udržovat sečí či pastvou alespoň část bezlesí na jižním svahu pod kótou 592 m v jihozápadní části území. Před zavedením hospodaření je potřeba vyřezat část rozrůstajících se keřů. Prořezání okolních dřevin by rovněž mohlo podpořit mizející výskyt jalovce obecného (*Juniperus communis*). V minulosti se zde nacházela mozaika převážně subxerofilních trávníků, které se vlivem absence hospodaření a zarůstání křovinami a druhy jako třtina křovištní (*Calamagrostis epigejos*) a lupina.

Cíl ochrany je formulován v souladu s ustanoveními § 36 odst. 2 zákona, tak, aby bylo zajištěno zachování předmětu ochrany v příznivém stavu.

11.7. K návrhu bližších ochranných podmínek

Bližší ochranné podmínky PP jsou navrženy v souladu s ustanovením § 44 odst. 3 zákona a jsou nastaveny tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměrňovat činnosti, které nejsou zcela ošetřeny základními ochrannými podmínkami PP a mohly by vést k nežádoucím změnám dochovaného stavu přírodního prostředí.

11.8. K jednotlivým bližším ochranným podmínkám

ad a) a b) *povolovat změny druhu pozemků nebo způsobů jejich využití, povolovat a provádět změny vodního režimu pozemků, povolovat a umísťovat nové stavby:*

Předmět ochrany PP je vázán na stávající druh a způsob využití pozemků. Proto změna druhu využití pozemků znamená potenciální ohrožení předmětu ochrany PP. Rovněž jakákoliv stavební činnost s sebou nese riziko poškození předmětu ochrany. Všechny výše uvedené činnosti je nutné vázat na souhlas orgánu ochrany přírody.

ad c) *zřizovat skládky jakýchkoli materiálů, kromě krátkodobého uložení dřevní hmoty na lesních pozemcích:*

Lokality výskytu předmětů ochrany mohou být nevhodným umístěním skládky i malého rozsahu nebo krátké doby trvání vážně poškozeny nebo zcela zničeny.

ad d) *umísťovat nová myslivecká zařízení (zejména krmeliště, vnadiště, újediště, slaniska apod.):*

Myslivecká zařízení mohou být zdrojem nežádoucího zvýšení trofie v území a možného zavlékání semen stanovištně nepůvodních druhů rostlin, včetně druhů invazních. Cílem tohoto opatření není vyloučení mysliveckého hospodaření z plochy přírodní památky, pouze jeho usměrnění na místa, kde zřízení potřebných zařízení nebude mít negativní dopad na předměty ochrany PP.

ad e) *hnojit pozemky, používat biocidy nebo závadné látky:*

Narušení chemismu a trofie území může omezit až znemožnit existenci druhů i společenstev uvedených v předmětu ochrany PP, zejména těch citlivých na chemismus prostředí či vázaných na stanoviště s nízkou trofickou úrovní. Hnojení vede k hromadění živin v půdě a postupnému nahrazení stanovištně původních druhů konkurenčně zdatnějšími rostlinami. Při aplikaci chemických látek (biocidů) pak dochází k přímé likvidaci rostlin a živočichů.

ad f) *vysazovat nebo vysévat rostliny anebo vypouštět živočichy:*

Vysazování rostlin a vypouštění živočichů představuje značné riziko ať úmyslného nebo neúmyslného zavléčení invazních druhů, které mohou zcela degradovat hodnotné původní biotopy a vytlačit původní druhy flóry a fauny. Vysazování původních druhů, které se v území vyskytují (např. posilování jejich populací), může ohrozit genetickou stabilitu lokálních etablovaných populací a tím ohrozit tyto druhy na jejich existenci.

ad g) *tábořit a rozdělovat oheň:*

Táboření stejně jako neregulovaný požár může vést k poškození samotného předmětu ochrany, zejména chráněného rostlinného společenstva. Táboření může vést také ke zcela nežádoucí eutrofizaci území apod.

ad h) *vjíždět motorovými i bezmotorovými dopravními prostředky včetně jízdních kol na území přírodní památky s výjimkou vozidel složek integrovaného záchranného systému, vlastníků nebo nájemců příslušných pozemků, veřejné správy a vozidel nezbytných pro zajištění péče o pozemky:*

Vzhledem k charakteru území, může při vjezdu různými dopravními prostředky docházet ke změnám struktury půdy a změnám druhového složení společenstev, směrem ke společenstvům a druhům, které jsou k těmto podmínkám tolerantní. Některá společenstva nebo rostlinné druhy, tvořící předmět ochrany PP mohou být při vyšší frekvenci průjezdů poškozena nebo zcela zničena.

11.9. K vymezení hranice zvláště chráněného území

Navržená hranice PP je vedena po hranicích stávajících parcel katastru nemovitostí. Hranici je třeba po celém obvodu vymežit pruhovým značením a tabulemi s malým státním znakem ČR, včetně tabulky s uvedením kategorie zvláště chráněného území, v souladu s vyhl. č. 45/2018 Sb. o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území, ve znění pozdějších předpisů. Navrhované vymezení PP mění rozlohu PP z 35,8009 ha na 34,6490 ha.

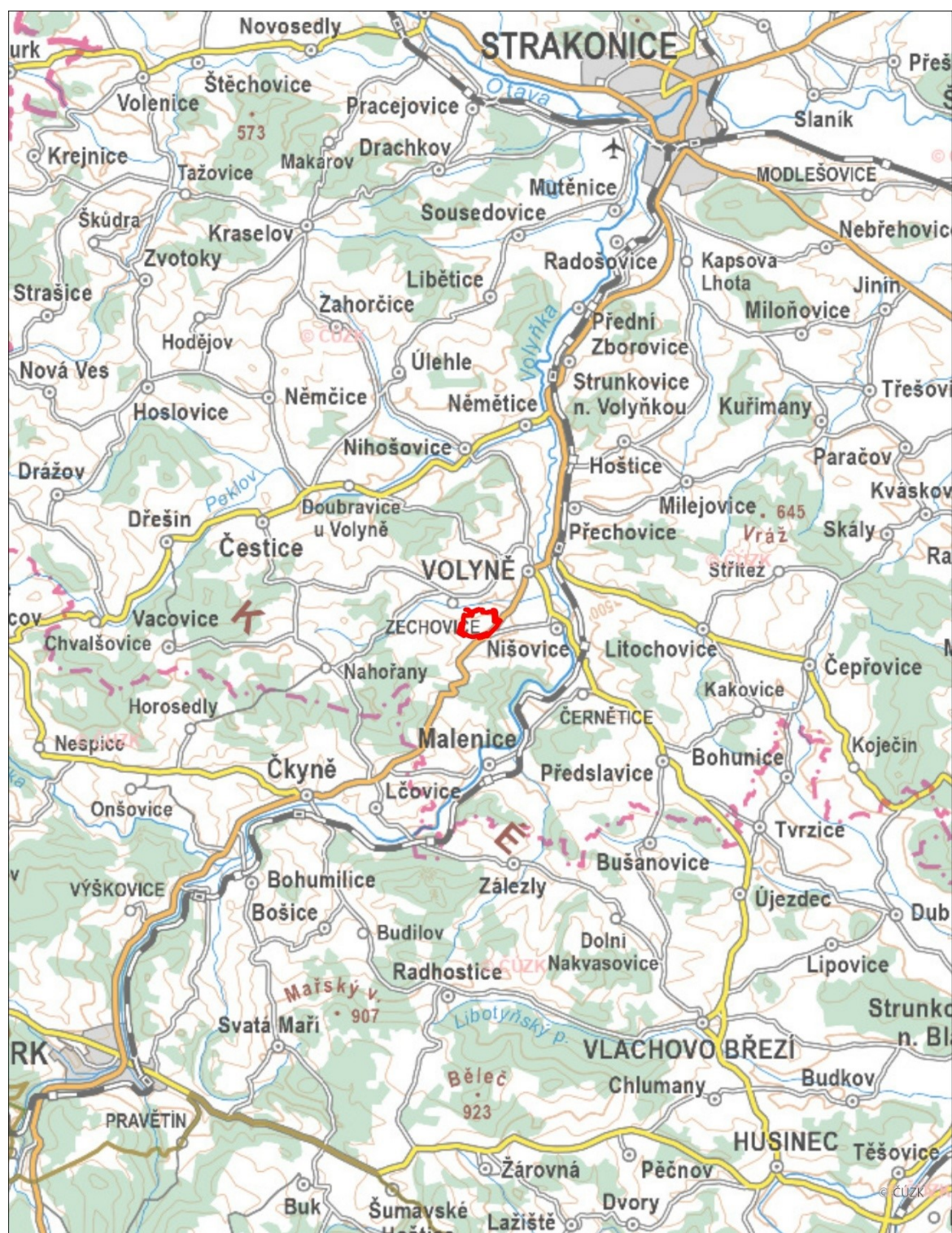
11.10. K vymezení ochranného pásma

Ochranné pásmo se vyhláší k ochraně přírodní památky před nepříznivými vlivy. Nově je navrženo vyhlášení OP v nutném minimalizovaném rozsahu s ohledem na charakter chráněných ploch podél hranic ZCHÚ a charakter a ekologickou hodnotu sousedních pozemků. Plochu nově navrženého OP tvoří nejcennější přilehlé plochy předpolí a závěrných stěn dolní etáže opuštěného vápencového lomu a kamenitých vápencových deponií a svahů v jejím okolí na SZ lokalitě. Na pozemcích polí a travních porostů je OP vymezeno na šíři zhruba 50 m, jenom při S okraji je zúženo na minimální potřebnou šířku. U silnice I/4 není ochranné pásmo navrhováno. V části OP tvořené cennými biotopy jsou navržena opatření analogická k plochám vlastního území PP.

Přílohy:

- Č. 1 – Orientační mapa PP
- Č. 2 – Katastrální mapa se zákresem PP
- Č. 3 – Mapa dílčích ploch a objektů a navržených zásahů
- Č. 4 – Lokalizace předmětů ochrany

Příloha č. 1 – Orientační mapa PP Na Opukách

 přírodní památka Na Opukách
 ochranné pásmo přírodní památky

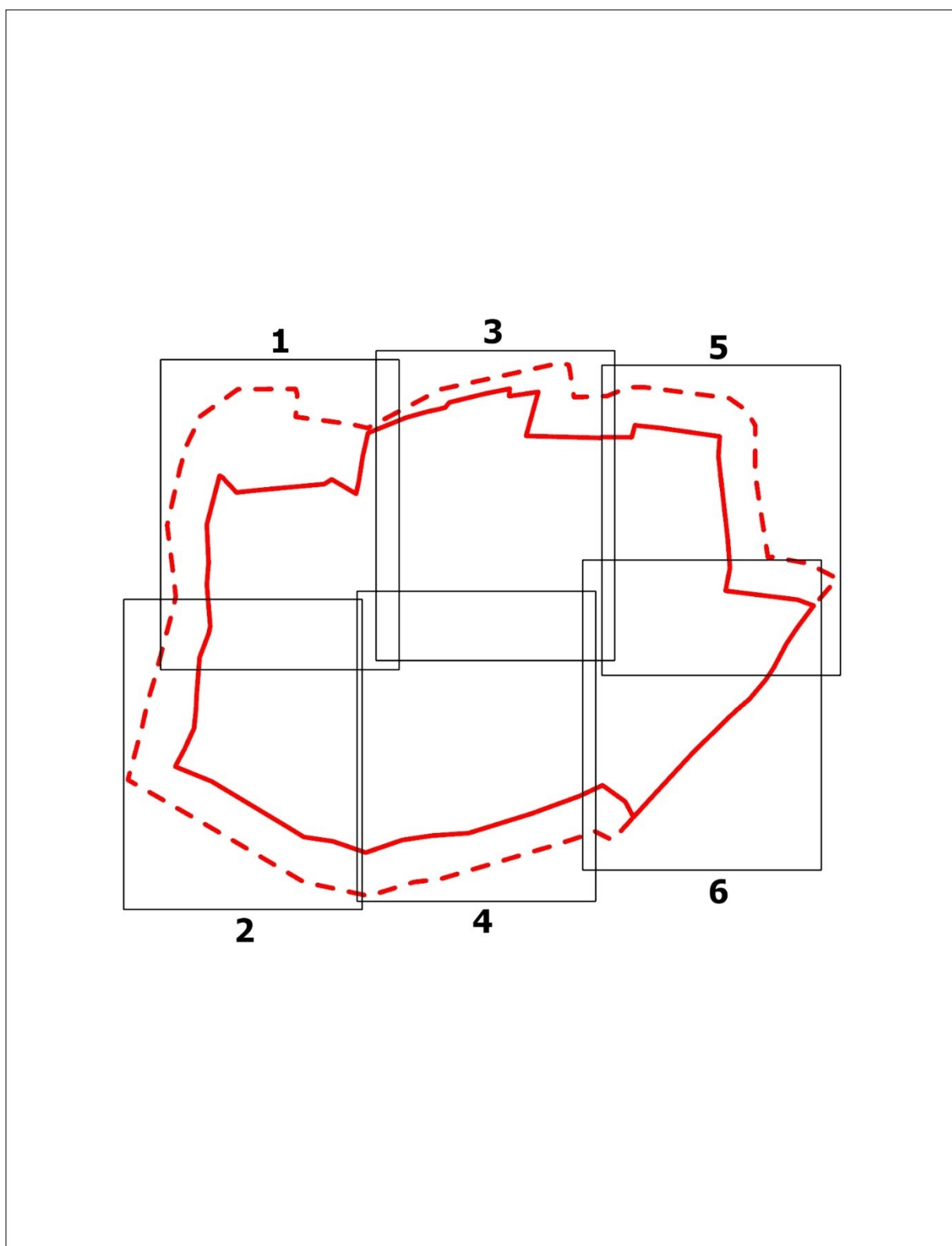

0 2 4 km

podkladová data:
 Základní topografická mapa ČR; © ČÚZK

vyhotovil:
 odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví,
 Jihočeský kraj, prosinec 2024

Příloha č. 2 – Katastrální mapa se zákresem PP Na Opukách a jejího OP

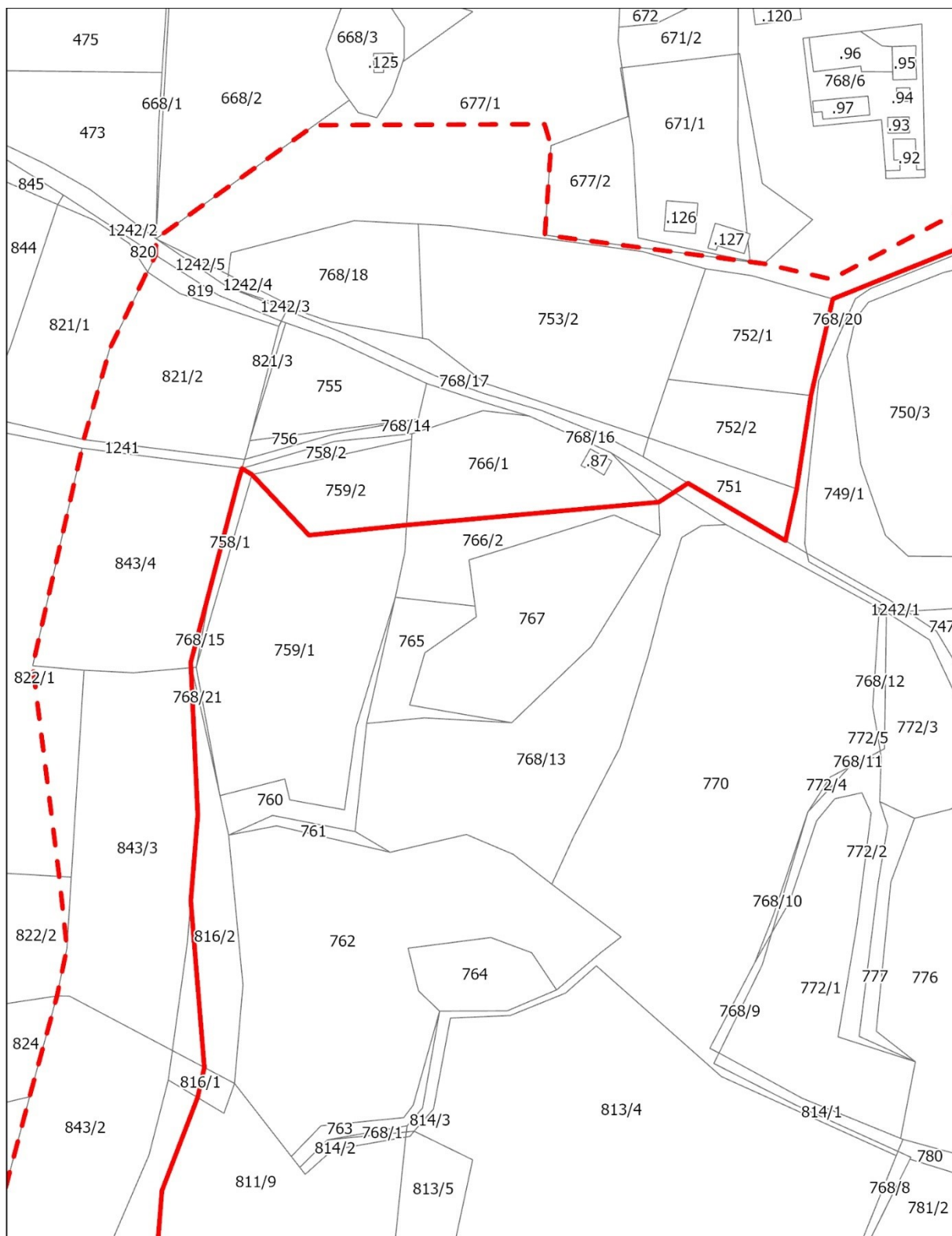
 přírodní památka Na Opukách
 ochranné pásmo přírodní památky

0 100 200 m

podkladová data:
 Katastr nemovitostí ČR; © ČÚZK

vyhotovil:
 odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví,
 Jihočeský kraj, prosinec 2024

 přírodní památka Na Opukách
 ochranné pásmo přírodní památky

0 20 40 m

podkladová data:
 Katastr nemovitostí ČR; © ČÚZK

vyhotovil:
 odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví,
 Jihočeský kraj, prosinec 2024

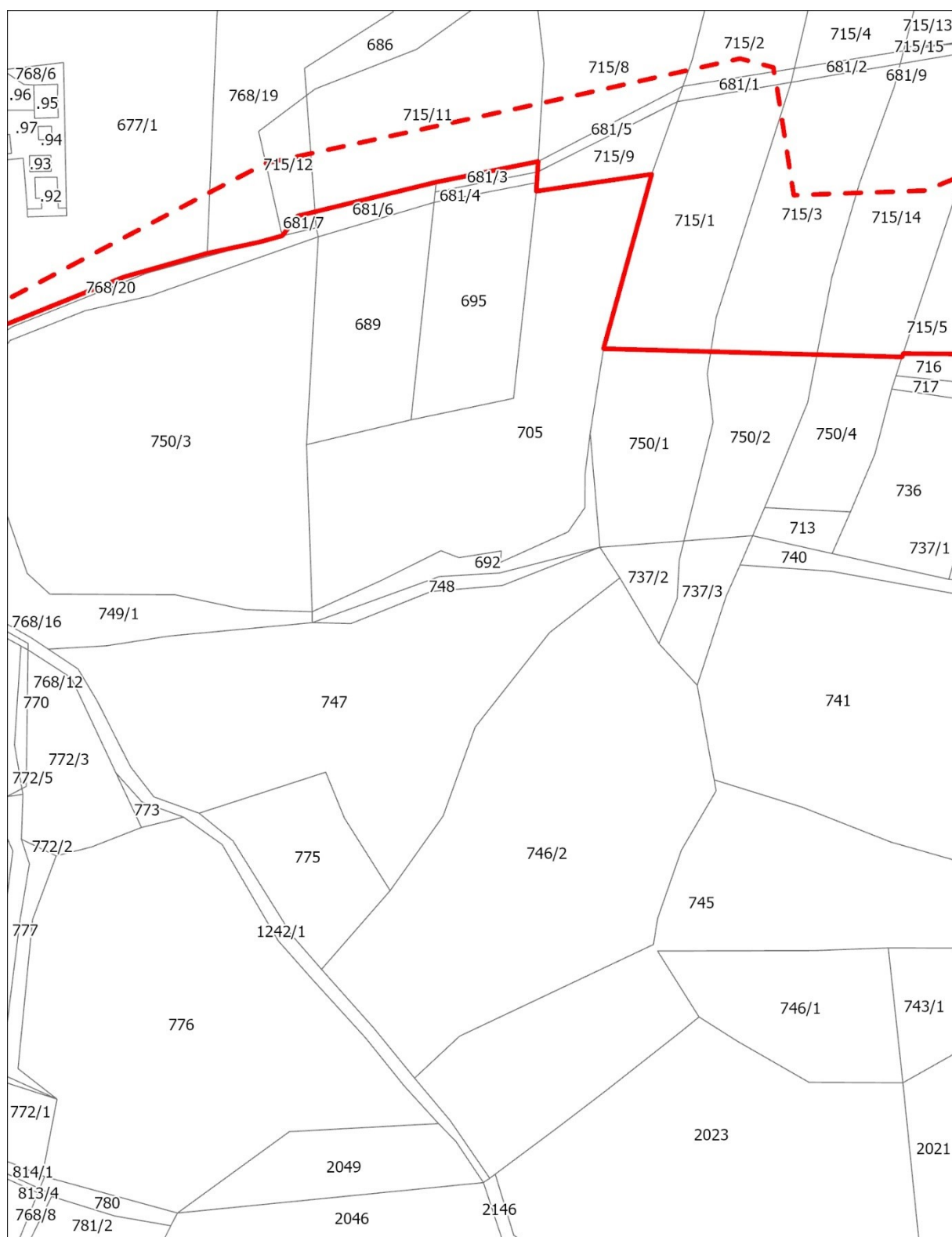
 přírodní památka Na Opukách
 ochranné pásmo přírodní památky

0 20 40 m

podkladová data:
Katastr nemovitostí ČR; © ČÚZK

vyhotovil:
odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví,
Jihočeský kraj, prosinec 2024

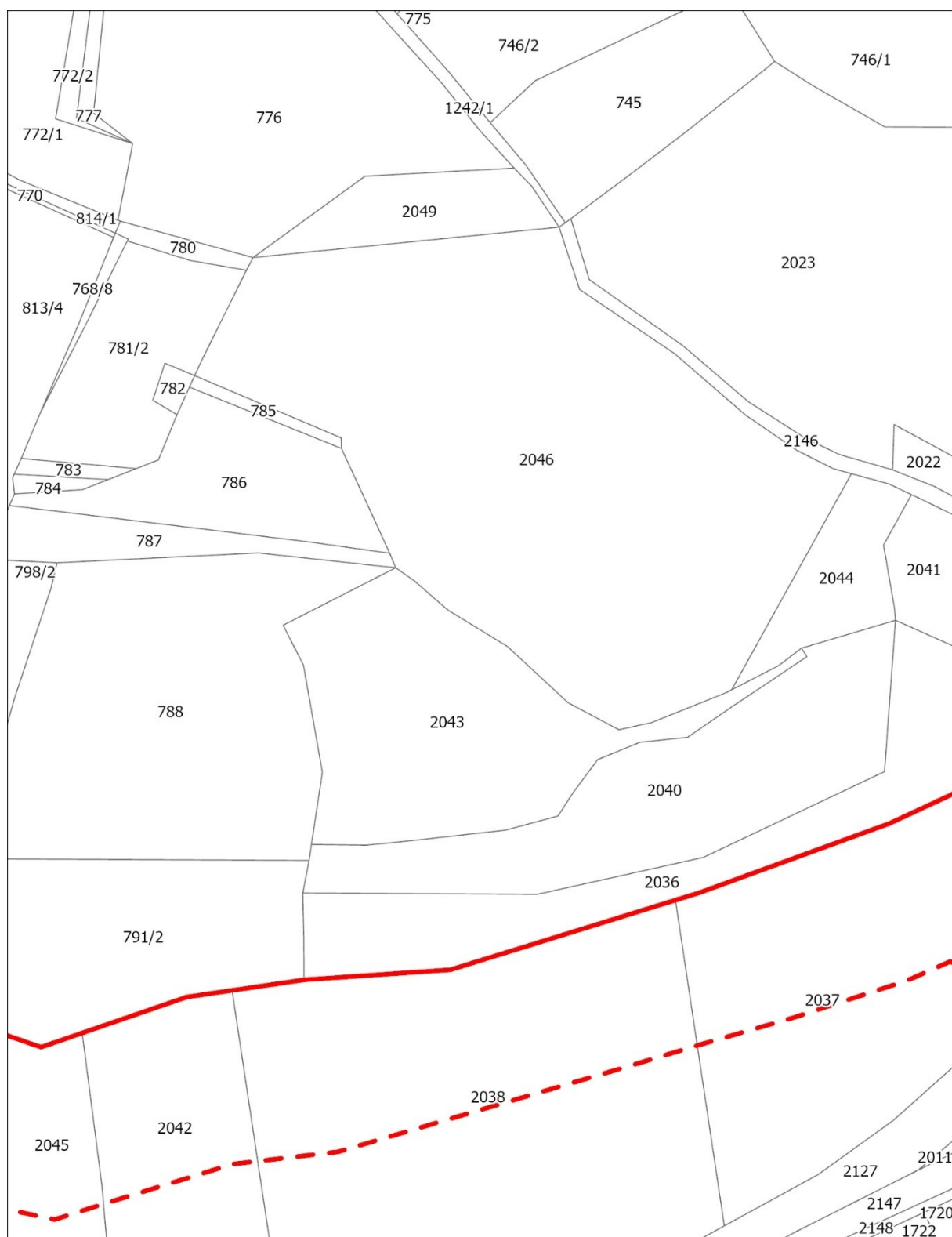
 přírodní památka Na Opukách
 ochranné pásmo přírodní památky

0 20 40 m

podkladová data:
Katastr nemovitostí ČR; © ČÚZK

vyhotovil:
odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví,
Jihočeský kraj, prosinec 2024

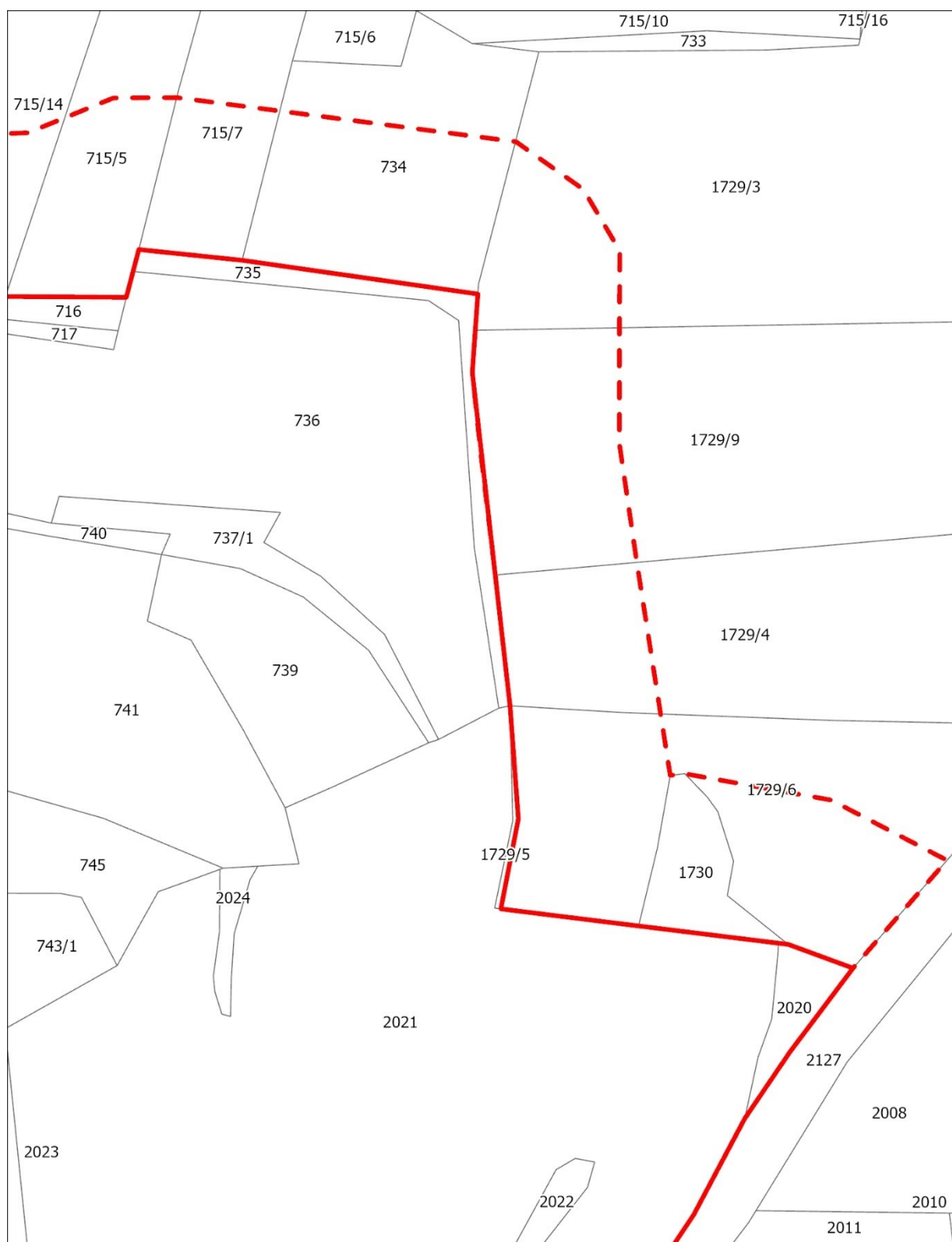
 přírodní památka Na Opukách
 ochranné pásmo přírodní památky

0 20 40 m

podkladová data:
Katastr nemovitostí ČR; © ČÚZK

vyhotovil:
odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví,
Jihočeský kraj, prosinec 2024

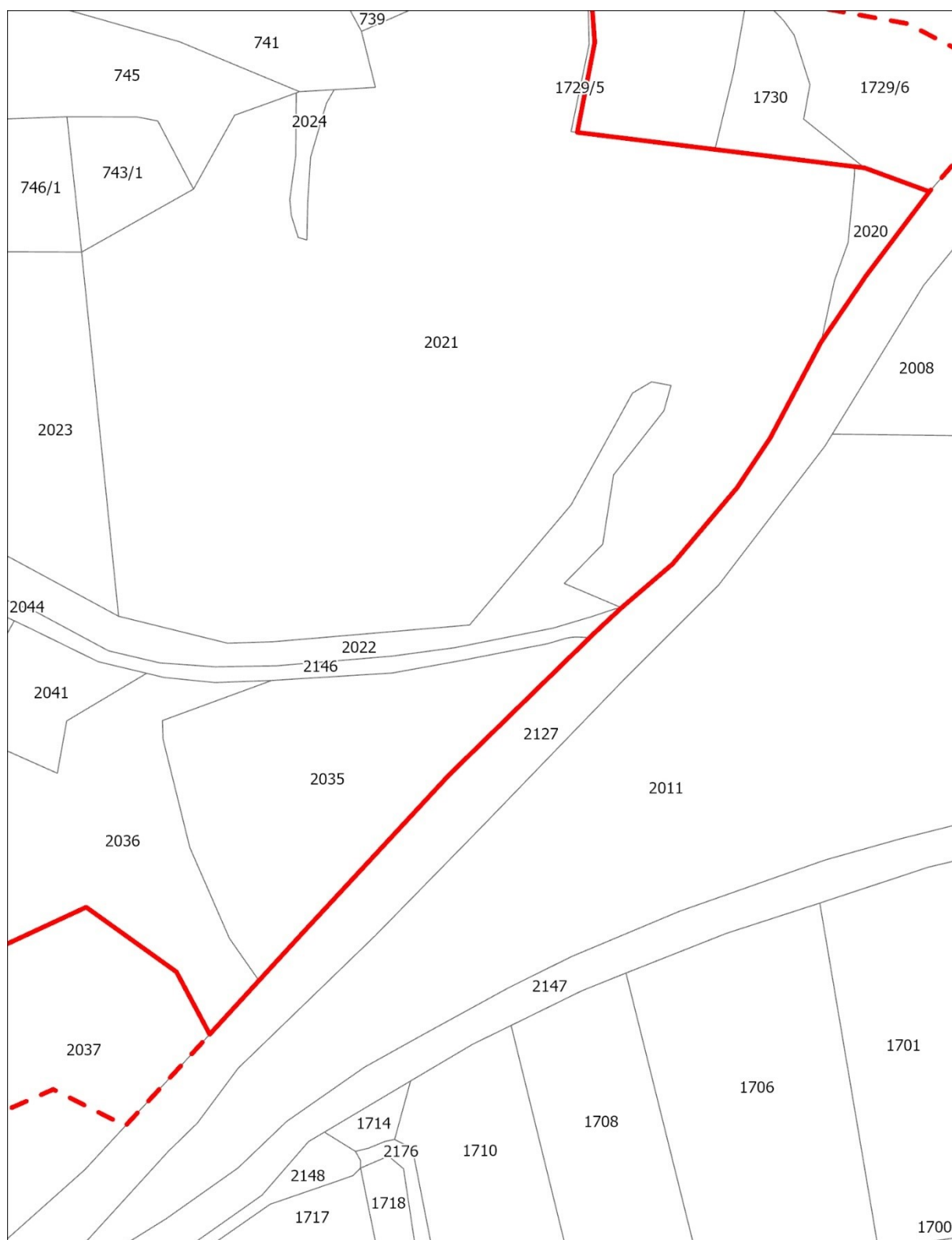
 přírodní památka Na Opukách
 ochranné pásmo přírodní památky

0 20 40 m

podkladová data:
Katastr nemovitostí ČR; © ČÚZK

vyhotovil:
odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví,
Jihočeský kraj, prosinec 2024

 přírodní památka Na Opukách
 ochranné pásmo přírodní památky

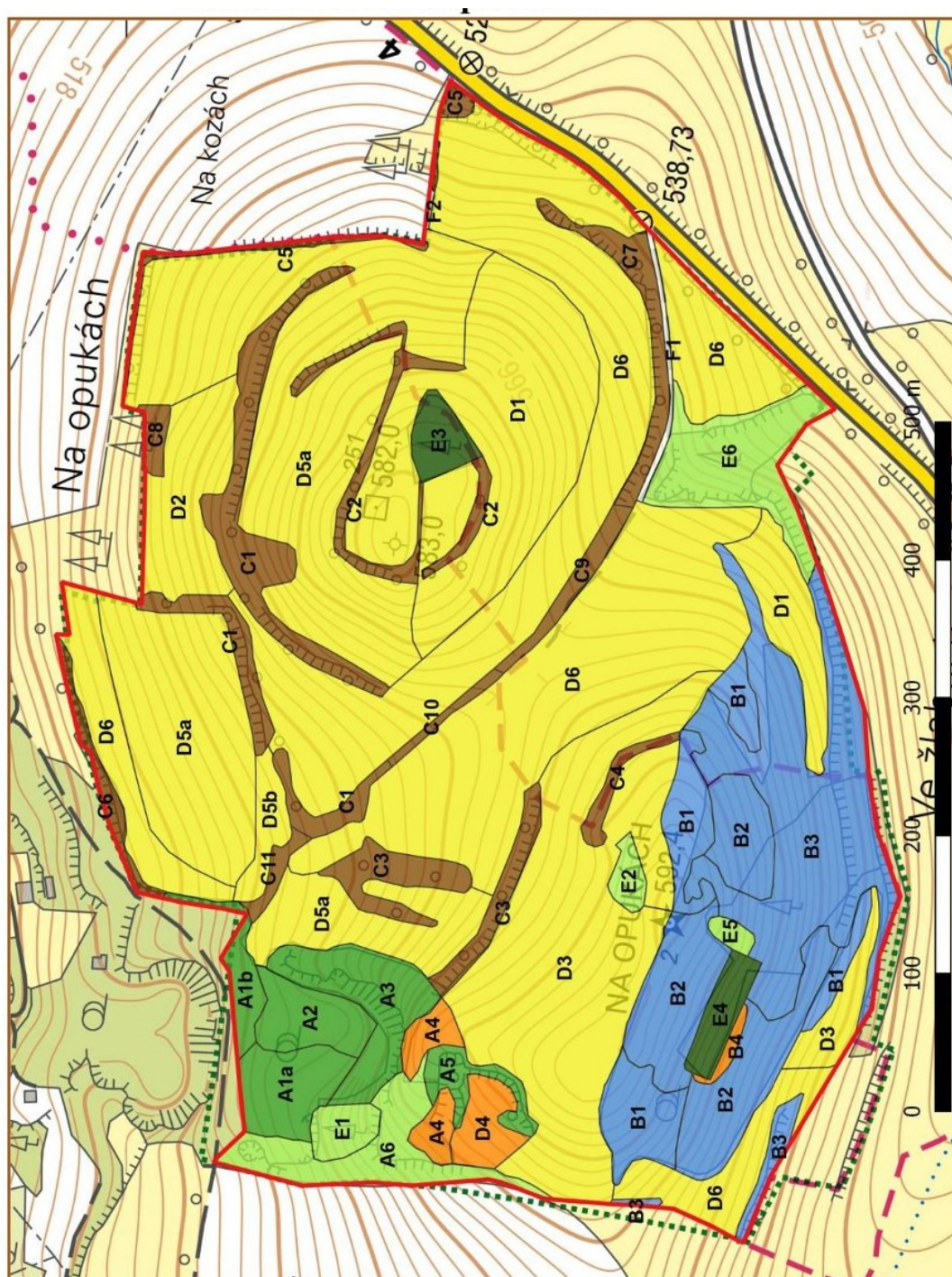

0 20 40 m

podkladová data:
Katastr nemovitostí ČR; © ČÚZK

vyhotovil:
odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví,
Jihočeský kraj, prosinec 2024

Příloha č. 3 – Mapa dílčích ploch a objektů a navržených zásahů

Legenda:

	hranice PP		A2 hranice a označení dílčí plochy
	kosení a pastva		údržba extenzivních trávníků
	údržba lučních a keřových porostů		zásahy dle LHP
	zásahy v dřevinných porostech		zásahy v křovinných nárostech na mezích
	asanační zásahy		

Příloha č. 4 – Lokalizace předmětů ochrany

Legenda:

	hranice PP		dřevinné porosty na mezích
	širokolisté trávniky a dřevinné nárosty na vápencovém podloží		polokulturní, druhově bohatší louky
	acidofilní trávniky a keřové porosty		